POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXIII. évf. 4. szám (33. Jahrg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2001. április

BÍRÓ LÁSZLÓ püspök:

FEHÉR GYOLCSOK A HÚSVÉTI SÍRBAN

A feltámadás titkának mélységei

Templomainkban ujjongó énekek, többszólamú alleluják csendülnek fel, oltáraink virágoktól pompáznak, szívünk tele húsvéti örömmel. Az ünnepi liturgia evangéliumától is valami hasonló hangulatot várnánk: olyanfajta ábrázolást, amilyennek a nyugati festészet mutatja be a Feltámadottat: Jézus fénylő alakkal, győzőként tör elő a sírból, fegyverüket elvető, halottként elalélt katonák fölé emelkedve. Ehelyett az evangéliumban egy tanácstalan asszonyról, két a sírhoz rohanó apostolról és néhány kendőről hallunk. Különösen a kendők foglalkoztatják sokat a Szentírót. *„János benézett és látta a gyolcsot. Péter is bement, ő is látta az otthagyott gyolcsot és a kendőt, mellyel a fejét befödték. Ez nem a gyolcs között volt, hanem külön, összehajtva más helyen ...”.* Egy látszólag periférikus jelenség. Mégis, ha megpihentetjük tekintetünket ezen az üres sírban fekvő néma gyolcson és kendőn, beszélni kezdenek Jézusról és a feltámadás titkáról.

Először is tudósítanak **a feltámadás valóságáról**. Jézus ellenségei nem tagadhatták az üres sír tényét, de kitartottak azon állításuk mellett, melyre az első pillanatban Mária Magdolna is gondolt. *„El-vitték az Urat a sírból és nem tudni hova tették”* A gondosan összehajtott kendők másról tanúskodnak: a tolvajnak nincs ideje és oka arra, hogy a holtestet kigöngyölje a leplekből, majd összehajtva, rendezetten helyezze el azokat. A rendben otthagyott leplek tanúk: Jézus holttestét nem lopták el a sírból, Ő valóban feltámadt. A feltámadás nem húsvéti hangulat, nem eszmény, nem absztrakció, nem szimbólum, nem a természet feltaámadása. A leplek tanúi annak, hogy Krisztus Urunk húsvétja tény, realitás. Húsvéti hitünk a valóságban gyökerezik. Erre a valóságon alapuló húsvéti hitre van szükségünk.

Szépen tanít erről a több, mint 70 éve meghalt Prohászka Ottokár püspök: *„Valóságot akar a világ, tündöklő, bíztató valóságot, azzal a másik valósággal szemben, amelyet lát és tapint, s mely feltartóztathatatlan erővel sodorja az életet a halálba. Szétfolyó hullámokon tükröződő csillámok, elvont eszmék helyett nem szimbólumokat, realitásokat akar”* Számunkra ilyen realitás, ilyen őserő a mi húsvéti hitünk.

A leplek azonban nemcsak a feltámadás tényéről tudósítanak, hanem a feltámadás titkának mélységéről is. Ebben a húsvéti híradásban Jézus úgy áll előttünk, mint aki letette a halál ruháját, leoldotta magáról a halál kötelékeit. A gyolcs és a kendő beszédes jelek az üres sírban. Azért feküdhetnek ott, mert Jézus kibontakozott a halál öleléséből utat tört magának a halál labirintusában, halálával legyőzte a halált.

MINDEN OLVASÓNKNAK KEGYELEMMEL TELJES HÚSVÉTI ÜNNEPEKET KÍVÁNUNK

Jézust olyannyira betöltötte Isten ereje, hogy nem tarthatták fogva a halál bilincsei. A halál levetett leplei helyett magára öltötte a halhatatlanság köntösét, beöltözött az új életbe, a feltámadás dicsőségébe.

A halotti leplek szólnak **a feltámadt Krisztus utolérhetetlen tapintatáról**. Ha mi emberek írtuk volna meg a feltámadás forgatókönyvét, bizonyára nem így történt volna. A mi rendezésünkben Jézus nem az éjszaka csendjében, nem a zárt síron keresztül támadt volna fel, amikor senki sem látja. Az egész húsvéti történésből valami játszi könnyedség sugárzik. Bár Krisztus *„a feltámadás által Isten hatalmas Fiának bizonyult”* (Róm 1,3), mégsem ajtóstól tör a világra, hanem az éj csendjéből, a rejtekből nesztelenül lép elő, épp úgy, mint názáreti megtestesülésében vagy karácsonyi születésében. *„Az Istennel való egyenlőséget nem tartotta olyan dolognak, melyhez feltétlenül ragaszkodnia kell.”* (Fil 2,6). Ami húsvét éjszakáján történt, világtörténelmi esemény, a megváltás műve teljesedett be, Jézus mégis egészen egyszerűen lép közénk, gondosan összehajtott halotti lepleket hagyva maga mögött.

A Feltámadott bátorsága ez. Nem látványosan támadt fel, nem megy vissza Pilátushoz, a papi fejedelmekhez, hogy bizonyítékát adja élete igazának. Engedi, hogy a lefizetett katonák híresztelése hullarablássá silányítsa a feltámadás csodálatos valóságát. Jézus bátorsága ez, amely merte a tanúságra támaszkodó hitre bízni élete eme nagy titkát. Hinni a feltámadásban azt is jelenti: merem magamra ölteni Jézusnak ezt a bátorságat.

Halotti leplek már korábban is szerepeltek Jézus életében: Lázár feltámasztásánál. János evangéliuma így ír: *„Lába és keze be volt pólyázva, az arcát meg kendő fedte. Jézus szólt nekik: Oldjátok fel, hogy tudjon járni !”* (11,43). Jézus képes volt önmagáról leoldani a halál kötelékeit. Lázár nem volt képes rá, róla le kellett oldani azokat.

Sok Lázár él ma is közöttünk. Talán mi is azok vagyunk. Beburkolnak bennünket az igazságtalanság, az önzés, a betegség, az elhagyatottság halotti leplei. Senki nem tudja leoldani önmagáról ezeket a kötelékeket. A Feltámadott maga szeret segíteni, olykor általunk: *„Oldjátok fel őket!”.*

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy felfedezhessük a húsvétot hétköznapjainkban is.**

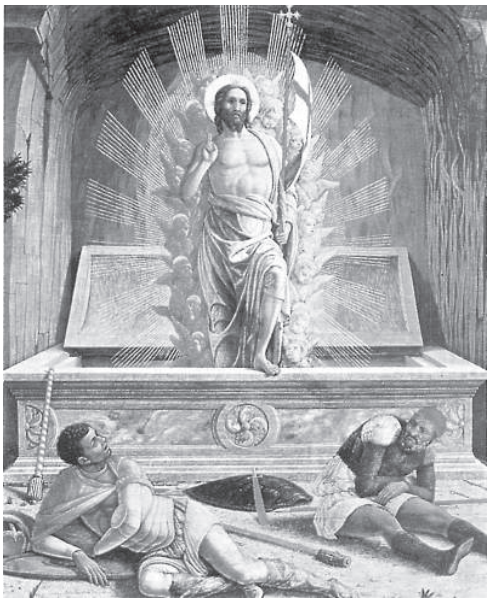

A Feltámadott
Andrea Mantegna 1431-1506

A húsvét Jézus életének nem egyszeri eseménye csupán. Szüntelen történés szeretne lenni. Húsvétra naponként szükségünk van. Húsvét sokkal mindennapibb, mint gondolnánk.

Húsvét győzelme ismétlődik hétköznapjainkban, amikor a segítőkészség erőteljesebb, mint a másik bajaitól való elfordulás; amikor a megbocsátás erősebb, mint a szív konok keménysége; amikor a remény hatékonyabb a *„már nem bírom tovább”* kétségbeesésénél.

Ilyen és hasonló esetekben húsvéti hitünk felülmúlja a halál hiábavalóságát.

Húsvét ereje dolgozik hétköznapjainkban, amikor békejobbot nyújtunk egymásnak, annak ellenére, hogy sértettek vagyunk; amikor a felebaráti szeretetet a magunk érdekei elé merjük helyezni, annak ellenére, hogy ismételten hálátlanságot tapasztalunk: amikor gondoskodunk a magányosról, az elhagyott öregről, bár viszonzást nem várhatunk tőlük.

Ha merünk így élni, közös tapasztalatunk lesz: ÜRES A SÍR ! JÉZUS ÉL ! A húsvéti

(Folytatás a 2. oldalon!)

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

1.

Imádkozzunk az Istennek szentelt személyekért, hogy hűségben sajátos hivatásukhoz, tegyék a mai életben sugárzóvá az evangéliumi boldogságok szellemét.

Sokan úgy vélik, hogy akik Istennek szentelték életüket, azok úgyis „Isten kebelében” vannak, vagy Isten legalábbis különös oltalmába fogadta őket, ezért nem érheti őket baj; következésképpen nincs szükségük imabeli támogatásra, Isten megvédi őket minden bajban, bajtól. Szerintük inkább a krízisben, nehézségekben harcolók számára üdvös és hasznos a támogatás.

Ha megnézzük azonban Jézus életét, Ő nemcsak „Istenbe ágyazott” személyiség volt, hanem maga is Isten, mégsem mentesült földi nehézségektől, beleértve a halálig terjedő rettenetes kínokat és emberfeletti szenvedést. Azóta tudjuk, keresztségnek lenni – esetenként – életveszélyes lehet.

Az Istennek-szenteltség ténye tehát veszélyekben való kiállást, az istenhit megvallását jelenti már a mindennapok konfrontációiban, a hit, a vallás és a hívők megvédését jelenti vészterhes időkben. Nagyon is szükséges tehát számunkra az imádságbeli támogatás, sokkal inkább, mint az apróbb problémákkal bajlódó keresztény számára: noha nem tudom, akad e olyan ember, aki állíthatná: „nekem nincs szükségem imádságbeli támogatásra”.

Más kérdés azonban, hol kezdődik az „Istennek szenteltség“ ténye? Amikor a püspök a szentelendő pap fejére teszi a kezét, illetve a szerzetes(nő) leteszi az örök fogadalmat az apát(nő) előtt? Bizonyos, hogy speciális feladatok számára itt kezdődik az elkötelezettség és a küldetés.

Viszont nem a keresztség szentségének felvételekor kezdődik-e az Istennek-szenteltség? Akkor is, ha sokan csecsemőlétükre még nem jutottak el értelmük használatáig, továbbmenve még nem képesek felelős döntésre jövendő életükre vonatkozóan? Ha nem fejlődött még személyiségük – élettapasztalatokkal együtt – az Istenben való szeretet megélésére és fejlesztésére?

Alapvetően és általános értelemben – minden megkeresztelte vonatkozóan – itt kellene kezdődnie az Istengyermekség megszentelésének. Ezért ők ugyanúgy rászorulnak imádságunkra. Főleg addig, amíg képesek leszünk az evangélium boldogságát bensőnkből sugározni.

2.

Ruandában az egyházi centrális ünnepségek erősítsék az egyetértést a keresztények között és segítsék elő a nemzeti kiengesztelődést.

(Folytatás a 2. oldalon!)

FRANK MIKLÓS

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A pápa és bíborosai

Egy bajorországi barátom nem is egy, hanem egy egész sorozat kérdést tesz fel levelében; ezek közül – aktualitásuk miatt – azokra igyekszem válaszolni, amelyek a közelmúltban történt bíborosi kinevezésekkel állnak kapcsolatban. Kiindulópontként a bíborosi kollégium tagjainak száma és az életkorukkal járó választási ill. választhatósági jogok korlátai szerepelnek barátom levelében. Ehhez fűzi kérdéseit:

– Választható-e pápa a bíborosi kollégium tagjain kívül is?

– Választható-e pápa a laikusok sorából? Tehát olyan személy, akinek nincs feladva az egyházi rend szentségének egyik fokozata sem?

– Szükséges-e, hogy akit a pápa bíborossá kreál, már felszentelt püspök legyen? Ha nem, mi ennek a következménye?

– Mit jelent az ilyen megjelölés: „diakónus bíboros" vagy „presbiter bíboros"?

– Végül: mennyi most, az új kinevezések után, a kollégium létszáma, s mennyi ebből a választásra jogosult?

Miklós atya válaszol:

Szeretném megköszönni barátom levelét és kérdéseit, amelyek általános érdeklődésre tarthatnak számot, annak ellenére, hogy a média az elmúlt időben részletesen foglalkozott velük.

Kezdeném azzal, hogy idézem az Egyházi Törvénykönyv – *Codex Juris Canonici* – 349. kánonja (törvénycikkét) Erdő Péter fordításában: *„A Római Szent Egyház bíborosai külön testületet alkotnak, melynek feladata, hogy a római pápa megválasztásáról a külön jog előírása szerint gondoskodjék. Ezenkívül a bíborosok a római pápának segítségére vannak testületileg, mikor nagyobb jelentőségű kérdések megvitatására összehívják őket, és egyénileg is, mikor a különféle hivatalokban, melyeket betöltenek, a római pápát segítik, különösen az egész egyház mindennapi ügyeinek intézésében."*

A bíborosi testület létrejötte a korai középkorra nyúlik vissza. Abban az időben azokat a papokat, akik egy római, vagy környékbeli főtemplomnak (*cardo* = sarokkő) élén álltak, nevezték kardinálisoknak. A pápa, mint Róma püspöke, munkatársainak tekintette őket és különböző feladatokat bízott rájuk, aszerint, hogy valamelyik Róma környéki egyházmegye püspökei, valamelyik római templom papjai, vagy a szegénygondozás valamelyik körzetének vezetői, diakónusai voltak. Jelentőségük azóta nőtt, amióta II. Miklós (1059) felruházta őket a pápaválasztás kizárólagos jogával. Számuk változott, míg csak V. Sixtus pápa 1586-ban azt 70-ben határozta meg. XXIII. János óta ez a keret kitágult. A II. János Pál pápa által legutóbb kinevezett bíborosokkal a kollégium 184 tagból áll, köztük 135-en még nem érték el 80. életévüket, ennélfogva meg van az aktív választójoguk. A passzív választójog, a választhatóság, nincs korlátozva.

A bíborosok ma is három csoporthoz, rendhez tartoznak: a püspöki rend tagjai a hét Róma-környéki egyházmegye titulusát, címét viselik; a papi és diakónusi rend tagjainak a pápa Róma valamelyik templomának titulusát ajándékozza. Ennek a felosztásnak elsősorban történelmi háttere van: jelzi a bíborosoknak, mint a pápa, Róma püspöke, legfőbb tanácsa tagjainak, egyházmegyéjéhez való tartozását és ezzel egységüket Szent Péter utódjával.

A magyar *„bíboros"* elnevezés – a legtöbb nyelv átvette a latin „kardinális" kifejezést – a ruha színére utal, amelyet a testület tagjai hordanak. Magyarázatul egyrészt arra szoktak utalni, hogy a bíbort fejelemi színnek tartották (pl. Bíborban született Konstantin bizánci császár) és a bíborosokat mint *„az Egyház hercegei"*-t emlegetik, másrészt a római birodalom hadseregének tisztjei által viselt bíborszínű köpenyre céloznak: ha a tiszt megsebesül, a katonák ne lássák a vért, nehogy inukba szálljon a bátorságuk; ugyanakkor a bíborosi jelvények átadásakor az új bíboros hűséget ígér vére ontásáig: *„usque ad effusionem sanguinis"*.

A pápa általában püspököket, érsekeket szokott bíborossá kinevezni, akár valamelyik egyházmegye főpásztorát, akár valamelyik fontos vatikáni hivatal (dikasztérium) vezetőjét, de természetesen kinevezhet különleges érdemeik elismeréséül papokat, hittudósokat, amint azt most is tette. Az Egyházi Törvénykönyv 351. kánonja 1.§-a értelmében a bíborossá kinevezett papoknak püspökké kell szenteltetniük magukat.

Világi személy bíborossá történő kinevezésének lehetősége nem szerepel a jelzett kánonban, jóllehet a múltban volt rá példa. A legutolsó világi tagja a bíborosi kollégiumnak Teodolfo Martel (1806-1899) római jogász volt, akinek a nevéhez fűződik a Pápai Állam statútuma; Boldog IX.Piusz pápa nevezte ki 1858-ban. Nem volt pap, csak diakónus, IX. Piusz államtitkára, Giacomo Antonelli bíboros sem.

Az elmondottak már választ adnak barátom levelének egyik másik kérdésére. De van még két nyitott kérdés. Vegyük őket sorra.

– Választható-e pápa a bíborosi kollégium tagjain kívül is? Igen. A 32.kánon 1.§-a nem írja elő, hogy a pápa csak bíboros lehet, sőt utolsó mondatában ez áll: „Ha pedig a megválasztott személy nincs püspökké szentelve, rögtön szenteljék püspökké".

– Választható-e pápa a laikusok sorából? Nem. Ha bíboros is csak pap lehet, annál inkább a pápa.

A többi kérdésre a fentiekben már megadtuk a választ.

Talán nem érdektelen, ha felvetünk még egy kérdést, mivel az utóbbi időben a szenzációéhes média újra meg újra foglalkozott vele, II. János Pál pápa betegsége kapcsán:

– Lemondhat-e a pápa? Az egyháztörténelem egyetlen esetről tud, amikor egy érvényesen megválasztott pápa önkéntesen lemondott hivataláról. IV. Miklós pápa 1292-ben bekövetkezett halála után, a két befolyásos római család, a Colonna és az Orsini bíboros tagjai két éven át nem tudtak megegyezni a választandó pápa személyét illetőleg, míg csak 1294-ben II. Anjou Károly nápolyi király javaslatára, egy szentéletű remetére, Pietro del Murronera nem esett a választás. Az új pápa, V. Celesztin, miután ráébredt, hogy a nápolyi király saját hatalmi céljainak elérésére akarta felhasználni (egyébként II. Károly vitte keresztül, hogy unokája, Róbert Károly a magyar trónra kerüljön), nem egészen egy fél esztendő után lemondott és visszavonult cellájába. Előtte azonban egy rendelkezéssel, konstitúcióval szabályozta a pápák lemondási lehetőségét. V. Celesztint 1313-ban V. Kelemen pápa szentté avatta.

Ma ezt a kérdést az Egyházi Törvénykönyv 332. kánonja 2.§-a rendezi, a következő szöveggel:

„Ha úgy adódik, hogy a római pápa lemond hivataláról, az érvényességhez szükséges, hogy a lemondás szabadon, annak kijelentése pedig szabályosan történjék, de nem szükséges, hogy bárki is elfogadja".

Más szóval a pápa bármikor lemondhat és visszavonulhat, lemondását sem megindokolnia, sem elfogadtatnia nem kell.

II. János Pál pápa ezzel szemben ragaszkodik az eddigi gyakorlathoz: a pápát *„életfogytiglanra"* választják. Igaz, hogy egészségi állapota megrokkant, de szellemileg változatlanul friss, akaratereje és bámulatos regenerálódási képessége töretlen. Ennek ragyogó bizonyítéka az új évezred kezdetére – *„Novo Millennio Ineunte"* címmel közzétett Apostoli Levele, mely prófétai kitekintés a jövőre és dinamikus program az Egyház számára. Adja Isten, hogy II. János Pál pápaságának világos vonalvezetése, mely ebben a dokumentumban is kifejezésre jut, útmutatás legyen a jelen zűrzavarban a jövő útját kereső mai ember számára. ■

IMASZÁNDÉKOK

Folytatás az első oldalról

Nehéz a helyzet emberileg nézve a keresztények között is Ruandában. Minden nagyobb embercsoport a saját közösségét tartja a legfontosabbnak, legjobbnak, leginkább követésre méltónak. Ehhez járulnak emberi célok, mint az uralkodási vágy mások fölött, a hatalom birtoklása és gyakorlása többek között. A nemzeti célok gyakran homlokegyenest ellentétben állnak az istengyermeki életben létrejövő egyetértéssel, később az egymás közti kiengesztelődéssel. Ide tartozik a más fajok, csoportok, vélemények, törekvések mienktől való eltérésének megbocsátása és elfogadása. Talán elősegítik imáink a kiengesztelődést egy-egy lépéssel. **Fejős Ottó**

FEHÉR GYOLCSOK A HÚSVÉTI SÍRBAN

A feltámadás titkának mélységei

Vezércikkünk folytatása az első oldalról!

öröm betölti hétköznapjainkat.

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy szabadok legyünk a rezignációtól.**

Milyen reménytelenül élnek sokan közöttünk! Mennyien vannak, akik semmit sem várnak az élettől, depresszióban szenvednek. Csalódottság vagy csapások terhét hordozzák. Valami bénító érzés vesz erőt rajtuk: semmi értelme az életnek, miért éljek?

A húsvét nemcsak Jézus húsvétja. A feltámadás lehetősége mindannyiunk számára már most adott. A Feltámadott jön velünk szemben. Szeretné megosztani húsvéti életét és így szól hozzánk: *„Te, aki semmi reményt nem látsz magad előtt, emeld fel tekintetedet. Minden megújulhat. Feltámadásom ellene mond minden rezignációnak. Állj fel és élj!"*

Reményvesztetten milyen könnyen tudjuk feladni családtagjainkat, embertársainkat: *„Nem tudok vele mit kezdeni, képtelen vagyok kijönni vele. Ő már nem tud megváltozni."* – gondoljuk.

Hinni a Feltámadottban azt jelenti, hogy senkivel kapcsolatban nem adom fel a reményt. Hogy a jövőben különösen vigyázni fogok arra, hogy senkit se tekintsek reménytelen esetnek. Krisztus feltámadásának erejében újra meg újra talpra állhat, feltámadhat az is, akiről már mindenki letett.

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy szabadok legyünk a félelmektől**.

Milyen sokarcú manapság a félelem: munkanélküliség, házassági válság, gazdasági, társadalmi, politikai feszültségek. Nem szabad ezek felett szemet hunyni, elhallgatni őket.

Félelem és tanácstalanság él bennünk, mint az asszonyokban, akik nem tudják, ki fogja elhengeríteni a követ? Húsvét üzenete mégis békességre, allelujázásra, örömre hív bennünket. Húsvét ellenáll minden félelemnek. Krisztus feltámadott! Ő a mi reményünk. Vagy nem ott kell leginkább húsvétot ünnepelnünk, ahol egyre fokozódik a félelem? Nem ott kell meggyújtanunk a húsvéti fényt, ahol homály és sötétség tanyázik, ahol a kiúttalanság labirintusában kell eligazodnunk?

Van húsvétunk. Van Feltámadottunk, aki legyőzte a félelmet, a halált és bátorít bennünket: *„Bízzatok, én legyőztem a világot!"* Húsvét reális reménye szeretne kiűzni belőlünk minden irreális félelmet. Aki hisz az Ő üzenetében, nem reszket, szilárd talajt érezhet a lába alatt. Az ezerarcú félelem helyett a Feltámadott fénylő arcára szeretnénk tekinteni.

Engedjük, hogy a Feltámadott bennünk is feloldja a halál kötelékeit, **hogy megújulhasson a társadalom**.

A harmadik évezredbe lépve egyre sűrűbben gondolunk a jövőre. Aggodalommal kérdezzük: lesz-e jövőnk? Igen! Lesz jövőnk, ha készek vagyunk végigjárni azt az utat, amely Krisztus húsvéti útja. Húsvét előzménye a Golgota, a Kereszt. De Jézus halála nem erkölcsi erőtlenségből, nem belső romlásból fakadt. Külső erők törtek életére. A mi halálunkat sokszor nem külső erők okozzák, hanem belső romlásból fakad: erkölcsi tehetetlenségből, az értékrend összezavarásából, a hazugság, a korrupció, az emberellenes erők kiszolgálásából. Jézus a halál ezen kötelékeiből szeretne feloldani minket ezen a húsvéton is.

Az evangélium mind az egyeseknek, mind a társadalomnak ugyanazt hirdeti: *„aki meg akarja menteni életét, elveszti azt"*. A feltámadáshoz az út a keresztáldozaton keresztül vezet. Az áldozatvállalás a húsvét nélkülözhetetlen eleme mind személyes életünkben, mind a társadalom életében. Az áldozat kockázata nélkül névtelen dicstelenségbe süllyed az egyén élete, a család élete, de a nemzet élete is. Amennyiben mindannyian – az ország felelősei és polgárai – egyaránt készek vagyunk önző érdekeinket félretéve másokért élni, mint Krisztus, amennyiben merünk részesülni az Ő halálából, már jelen életünkben megtapasztalhatjuk azt a gazdagságot, amelyről Jézus így tanított: *„Azért jöttem, hogy életük legyen, mégpedig bőségben áradó életük legyen."*

A húsvéti történet számunkra nem idillikus elbeszélés, nem egyszerű tudósítás egy régmúlt eseményről. A húsvét számunkra feladat. A feltámadt Úr életre hív, arra az életre, amely élet a halálban: amelyben valamiképp egyszerre van jelen a halál és a feltámadás. ■

Köszönjük,
ha megújítja előfizetését

A harmadik évezred küszöbén

A Pápa apostoli levele

A "Tertio millennio adveniente= A harmadik évezred közeledtével" kezdetű apostoli levél – amikor megjelent 1994-ben – János Pál pápa szándékának megfelelően a nagy jubileum előkészítését szolgálta. A „Novo millennio ineunte= A harmadik évezred küszöbén" elnevezésű új apostoli levél az előző folytatása és a szentév lezárása után útmutatást ad a katolikus egyház tagjai számára a most kezdődő évezred zarándokútjához.

A négy fejezetre osztott pápai dokumentum egyetlen közös vezérfonala Krisztus, aki Péter utódjának tolmácsolása szerint megismétli egykori felhívását – *„Evezz a mélyre!"* és így szembesíti az egyházat a jövő kihívásaival.

A *„Találkozás Jézussal, a Nagy Jubileum öröksége"* című első fejezet lényegében emlékezés: a hálaadás és az istendicséret szándékával a pápa végigolvassa a szentév legjelentősebb eseményeit és röviden megérinti a gyermekek jubileuma, a Szent Pál bazilika szentkapujának ökumenikus megnyitása, az emlékezet megtisztítása, és szentföldi személyes zarándokútja mozzanatait. Kiemeli a sokszínű eseménynaptárból a fiatalok találkozóját és összegzésképpen a jubileum kegyelmi és reményteli vonatkozásait hangsúlyozza: a Krisztussal megújított találkozás a Jubileum igazi öröksége, melyet megőrizve a jövő számára kell hasznosítani.

A *„krisztus arcát szemlélve"* kezdetű második fejezet meditatív jellegű: mielőtt az egyház konkrét cselekvés igényével a jövő felé fordulna, a pápa arra hívja a keresztényeket, hogy merüljenek el Krisztus arcának szemlélésében – és ne engedjenek az öncélú tevékenység kísértésének. Mindehhez segítségképpen a pápa végigolvassa Krisztus misztériumának legalapvetőbb dimenzióit. Nincs szándékában rendszerezett tanítást adnia, hanem inkább Péter cezáreai hitvallására, mint elmélkedési alapra utal: *„Te vagy a Messiás, az élő Isten Fia!"*. A fejezet erőteljesen körvonalazza Krisztus történelmi vonásait , miközben aláhúzza az evangéliumi dokumentumok igazmondását és hitelre méltóságát. A sorok között érezhető a *„Dominus Jesus"* nyilatkozat mondanivalója, ám ezúttal egy lelkipásztor pápa tapintatával és pedagógiai tapasztalatával. A fejezet Krisztus arcának szemlélése közben az isten-em-ber titkát, isteni öntudatát állítja elénk, majd hosszasan elidőz a kereszt drámájának látomásában, míg végül figyelmét a Feltámadás örömteli híradására fordítja.

Az *„Újraindulni Krisztustól"* című harmadik fejezet a gyakorlati valóság talaján áll és a pápa a helyi egyházhoz intéz felhívást: mélyítsék el lelkipásztori terveiket a konkrét helyi igények figyelembevételével. A fejezet ugyan nem törekszik módszeres lelkipásztori terv kidolgozására, ám rámutat a sürgős és elsődleges feladatokra. A lelkipásztorkodás mindenekelőtt szilárd hitre épüljön és az életszentségre szólító egyetemes hivatást szolgálja, főként elmélyült személyes és közösségi imával, mely utóbbinak kiváltságos helye legyen a liturgia. Sürgető jelleggel szólít fel a pápa a vasárnap megszentelésére, középpont-jában az eucharisztia ünneplésével. A pápa – miközben a kiengesztelődés szentségéről szól – a Jubileum tapasztalatára utal, mely mintegy meggyőző válasz a szentgyónásnak az utóbbi évtizedek során az egyházban tapasztalható válságára, végül a fejezet Isten Igéjének hallgatására és az abból születő igeszolgálatra serkent.

A *„Szeretet tanúi"* címet viseli a záró rész, mely szintén gyakorlati útmutatásokat tartalmaz a közösség, a szolgáló szeretet és a világban való tanúságtétel témakörében. A II. Vatikáni Zsinat által újra felfedezett *kolnónia*-t, mint az egyház központi titka megértésének a kulcsát értelmezi a pápa e fejezetben. Az egyház közösségépítését szolgálják azok az intézményes eszközök, melyeket ha a *kommunió lelkiségével* használunk, akkor azok az igazi krisztusi testvériséget szolgálják. Az egyház közösségi dimenziójából a pápa erősen hangsúlyozza az ökomenikus elkötelezettséget, a társadalmi érzékenységet, mellyel a szegények és rászorulók, egyének és közösségek segítségére kell sietni. *VR.* ■

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

BEER MIKLÓS püspök, Esztergom

Mégis igaz kell, legyen!

Húsvéti gondolatok

Naponta hallunk mindenféle híreket: földrengésről, repülőgép-katasztrófáról, autólopásról, járványos betegségről, terrorista robbantásról, közúti balesetről. Valami önvédelmi reflexió azonnal eszünkbe juttat egy gondolatot: «ez velem nem történhet meg». Amikor néhány évvel ezelőtt Pesten ellopták az autómat, én is csak hüledeztem. Nem akartam elhinni, hogy ez velem megtörténhetett.

A napokban egy barátom ravatalánál álltam. Egyidősek voltunk. Ugyanazon a napon szenteltek pappá bennünket 35 évvel ezelőtt. Az ember ilyenkor nagyon ostobán tud viselkedni. Találgatjuk a halál okát, felelősöket keresünk. Közben ott van bennünk a védekezés: „ez velem nem történhetett volna meg." Pedig jól tudjuk a lelkünk mélyén, hogy éppen az ellenkezője igaz. A kétféle élmény között óriási a különbség. A napi hírek bármi-lyen döbbenetesek, kellemetlenek, általában olyan esetekről szólnak, amelyek, ha meg is történnek velünk, idővel rendbe hozható, korrigálható helyzetek. Egyedül a halál az, amelyik olyan ténye az életünknek, amelyet azért kell komolyan venni, mert nem megmásítható.

Nemzedékek követik egymást a történelem sodrában. Lényegében minden ember, aki öntudattal éli életét, szembesül ezzel a lehetőséggel, hogy talán ő is meghal egyszer – függetlenül attól, hogy melyik történelmi korszak polgára. Ez az egyetlen olyan lehetőség, amelyik valóban minden emberrel előbb-utóbb megtörténik. Nem csupán megtörténhet, hanem egészen bizonyosan meg is történik.

Húsvétra készülünk. Az új évszázadévezred első Húsvétjára. A hagyományos jelképek, hangulati elemek, ünnepi szokások rendre visszatérnek. A húsvéti képeslapok, reklámok előszeretettel használják húsvéti nyúl, a hímes tojás, a barkaág képeit. Gyanítom, hogy a fel-növekvő nemzedék számára már nem sok értelme van ezeknek a jelképeknek. Legfeljebb a természet újjászületését, a tavaszt juttatják eszünkbe. Persze ezek a mostani tavaszok sem az igaziak. Gyerekkori emlékem, hogy télen a Duna befagyott, két-három hónapig kemény tél volt, sokkal több hó. Szinte még most is érzem a tavasz valódi illatát, amikor a házunk sarkán egy napon megcsordult az eresz, megkezdődött az olvadás. Milyen élmény volt az első hóvirág, amit édesanyámmal a közeli erdőben találtunk! Évek óta enyhe telek vannak, régóta nem láttam jégtáblát sem a Dunán. Hó is ritkaságszámba megy Magyarországon. A tudósok emlegetik a Föld fokozatos felmelegedését. Bizonyára igazuk is van. Persze nem ez az egyetlen oka annak, hogy nincsen sajátos, felszabadult, várva-várt tavaszi élményeink. Télen is lehet kapni mindenféle zöldséget, paradicsomot, paprikát. Mindenféle virágokat is lehet kapni a virágüzletekben. Ha érzelmileg sajnálom is a tavasz varázslatos élményét, tulajdonképpen sokkal mélyebb, emberibb értéke, jelentősége van a húsvét-várásnak. Nem a természet megújulása izgat igazán bennünket. Nem a fákat, virágokat féltjük, hanem rólunk van szó: a valós, a teljes életünkről.

Velem is megtörténhet, bármikor, bárhogyan, hogy utolsót dobban a szívem. Érettségi találkozóra készülünk. Már sokan nem lesznek közöttünk. Évek alatt megfogyatkoztunk. Örülünk egymásnak és szinte észre sem vesszük, hogy megállapításainkban ott bujkál a titkos gondolat: *„hát meg vagy még?", „hát te élsz még?"* Próbálunk nagyokat nevetni, de ez a tényen semmit sem változtat. Belül, a lelkünkben jól tudjuk, hogy jön az igazi tél.

Húsvétra készülünk. Nem gyerekes, felszínes ünneplésre vágyunk. Felnőttként kell felfedeznünk a Húsvét 2000 éves üzenetét. Valaki egyszer meghalt, mert megölték, de harmadnapra feltámadt. Ez a valaki minden emberért vállalta a halált, hogy olyan tavaszt hozhasson el mindenkinek, amely minden igazi értéket újjáteremt. Az emberiség tavasza a húsvéti örömhír lényege.

Nincs igazi jelentősége a Föld globális felmelegedésének, hiszen nincs itt maradandó otthonunk. Persze felelősek vagyunk a Földért, de nem ez a legfontosabb szempont. Az emberiségünknek kell felszabadulni a lelki környezetszenynyezés minden terhe alól. A jóság-önzetlenség napfényes-melege tudja megolvasztani az önzés-irigység jégpáncélját. Krisztus feltámadása minden nemzedék számára az igazi reménység forrása. Az új évezredben nem kevésbé, mint az elmúlt évszázadokban.

Hallgatom Händel Messiásából a Halleluját. Valami hasonlót szeretnék dalolni tiszta szívből. Tavasz van! Húsvét van! A lelkem telve van örömmel, mert sejtem, hogy mit jelent Pál apostol szava: *„Ha Krisztus nem támadt volna fel, szánalomra méltóbbak lennénk minden teremt-ménynél. Ám Krisztus feltámadt a halálból."* (1.Kor. 15, 15) Barátom sírjánál ilyen gondolatok jutnak az eszembe. Mégis igaz kell, legyen: van feltámadás, van örök élet. Nincs semmi, ami ennél fontosabb lehetne. Ez ad lendületet, hogy ne csak a «levegőt verdessem», hanem teljes lélekkel törekedjem arra, hogy emberségemben érette váljak. Annyi tennivaló vár, hogy segítségére siessek az elesetteknek, hogy szebbé, nemesebbé tegyem magam körül az életet. Amíg az időm tart, az tevékeny életet jelent. Ki kell használnom a lehetőségeimet, „amíg nappal van", hogy jót tegyek.

Ugyanakkor vár a „távoli cél": az a végleges élet, ahol Isten letöröl szemünkről minden könnyet, ahol megtalálhatjuk azt a teljes életet, amelynek vágya ott él a lelkünk mélyén. Felszabadult örömet, lelki békét csak ez a hit adhat. Ez a hit a Szentlélek ajándéka. Ragyogja be tehát a Lélek húsvéti fénye ünnepünket!

Így kívánok boldog Húsvétot minden kedves olvasónknak! ■

Madridi levél

Júdás szomorú vége

A spanyol nagyhét szinte kimeríthetetlen téma, senki ne csodálkozzék rajta, hogy megint írok róla, mint a népi vallásosság s egyben az egyházművészet páratlan megnyilvánulásáról. Aligha akad spanyol város vagy község nagyhéti körmenetek nélkül. Sok helyen azonban a nagyhét minden napjára jut: hol felidézik a passió egész történetét, hol megelégednek egy kereszthordozó vagy megfeszített, Názáreti Jézussal s egy feketébe öltözött, üvegkönnyes, Fájdalmas Szűzzel. A körmenetek után nagy részük egy-egy kápolnában szunnyad egy esztendeig, – mint a nagysüveges nazareno-ruhák otthon, – míg mások az egész éven keresztül élvezik a hívők tiszteletét és csodálatát. – Annak is, aki nem hisz semmiben, – vélekedett egy testvérületi vezető, – éreznie kell valamit, amikor nagycsütörtökön elsötétedik az egész község és háromszázan fáklyával a kézben kísérik a körülhordozott Krisztust.

Sokkal ritkábbak, (nagyobb, szervező munkát kívánnak) a passiójátékok, melyekből is legalább hat van Madrid tartományban. Ezek újabb keletűek: alig negyven esztendős a legrégibb Chinchón községben. Jellemvonásaik különbözőek. Ezen a helyen a játék a Főtéren az utolsó vacsorával kezdődik, majd másutt az elfogatással, a kereszthordozással folytatódik, másutt a közönség nem mozdul, a passió jelenetei vonulnak el előtte. A kilenc tíz jelenetet zene kíséri: Bach és Vivaldi muzsikája vagy talán a „Ben-Húr" film hangszalagja. De van hely, ahol a szereplők hangja is szalagról hallik: olyan sokan jönnek össze, hogy másként nem lehetne hallani semmit.

Mi csak feltámadási, szentségi körmenetet ismerünk: mi tagadás, spanyol földön a feltámadást mintha elhanyagolták volna. Mintha azt gondolták volna: az a fontos, hogy meghalt értünk, a többi mellékes. Újabban egyre több nem szentségi, fel-támadási körmenetet tartanak s néhány helyen a feltámadott Jézust nazareno-nak öltözött, de fedetlen arcú lányok kísérik. E felvonulás megható mozzanata „a találkozás": Szűz Mária- Fiával. Akkor veszik le a Szűzanyáról a gyászfátylat s együtt mennek tovább, míg szólnak a harangok és a petárdák.

Nem evangéliumi záróakkordra is van példa: szereplői a község újoncai. A találkozás után egyikük megkérdezi Jézust, ki felelős haláláért. Helyette másik felel: „Az! – Követ rá!" – szól a válasz és szalmabábú képében megkövezik, majd elégetik Iskarióti Judást. Utána jön a reggeli: sonkával, tojással – az élet jelképe – és édességgel ünneplik a nagyböjt végét.

Talán említésre méltó az is, hogy a nagyhét alkalmából egyes konfraternitások, testvérületek, kérésére szabadon bocsátanak öt rabot az ország különböző pontjain. Olyanok szoktak lenni, akiket először ítéltek el, nem nagyon súlyos bűntettért – lopás, kábítószer szállítás nem nagyban – s a fegyházban jó magaviseletet tanúsítottak. Ezek aztán fel is vonulnak körmeneten az illető testvérület ruházatában. Az eljárás azonban hosszadalmas szokott lenni s megtörténhet, hogy a nagyhétre nem fejeződik be, ha nem kezdték el idejében. Az első foglyot különben így 1759-ben engedték szabadon.

Befejezésül hadd említsem meg a madridi körmenetek egyik leghíresebb alakját, Nedinaceli Krisztusát, melyet a kapucinusok templomában tisztelnek. Álló, töviskoszorús Jézus arannyal hímzett, lila bársony ruhában. A XVII. század elején készült Sevillában, 1682 óta tisztelik Madridban, s ünnepe március első péntekén van. Ilyenkor 250.000 ember szokott sorba állni az utcákon, hogy megcsókolhassa a lábát. Az idén éppen nagyböjt elejére esett. Nem sokkal kevesebben jöttek össze az idén is a hideg és az eső ellenére.

Rónai Zoltán

GYERMEKEKNEK

Képzeld el, egy osztálytársad hétfőn azt mesélné neked, hogy az elmúlt hétvégén egy óriásléggömbbel berepülte a vidéket. Mit gondolnál és mondanál neki? Nem hiszed el? Bizonyítékot kérnél tőle vagy követelnéd, hogy mondja el az esemény összes részletét? Esetleg egy olyan fényképet követelnél tőle, amelyen osztálytársad látható egy léggömb kosarában állva?

Kérdéseket feltenni, megismerni a valóságot, emberi létünk egy fontos velejárója. Már a kisgyerek is kíváncsian kérdezi, hogyan keletkezik az eső, miként működik egy fényképezőgép, hogyan készül a papír stb. Ilyen kérdésekre lehet választ találni. Felütöd a „Tudod-e, hogy?„ című könyvecskét, s máris sok érdekes dolgot megtudhatsz belőle. De vannak olyan kérdések az életben, amelyekre nem lehet olyan könnyen dologi választ adni: Miért vagyunk a világon? Mi lesz belőlem? Ki szeret engem igazán? Kiben bízhatok meg életemben? Stb.

E hónapban olyan ünnepet ülünk rövidesen, amelyen ez utóbbi kérdésekre fogunk választ hallani a templomban. Jézus apostolainak és barátainak is voltak ilyen kérdései. Főleg akkor, amikor ártatlanul elfogták, megkínozták és keresztre feszítették őt. Miért történt mindez és mi lesz azzal a sok Jézusért lelkesedő emberrel, akik hosszú időn át vele tartottak?...

Húsvét vasárnap ezekre a kérdésekre kapunk választ minden évben. Jézus nem tűnt el örökre a történelem színpadáról, hanem feltámadt és értünk vállalt szenvedésével, halálával és feltámadásával utat nyitott nekünk a mennyei Atyához. Ez olyan válasz, amelyet hinni kell, de amelyet el is lehet utasítani, ha akarjuk. A mindennapi tapasztalatok embertársaink viselkedésével igazolhatják, de akár meg is cáfolhatják mindezt. Már szent Pál is így fogalmazott ezzel kapcsolatosan: „Sokan úgy élnek, mint Krisztus keresztjének ellenségei".

Mi viszont Krisztus barátaiként akarunk élni itt a földön és hirdetni, hogy ő szeret minket. Nem annyira szavakkal, hiszen Isten nagyságát nehéz szavakba foglalni, hanem hiteles, példamutató élettel. Tamás apostol is kételkedett eleinte a feltámadás valósága fölött: „Ha csak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem érintem ujjaimat a szegek helyéhez és nem tapintom meg kezemmel oldalát, én nem hiszem!" De később találkozott Jézussal s ekkor már csak ennyit mondott: „Én Uram, én Istenem!" Már nem volt szüksége neki dologi bizonyítékra, egyedül a hit vezette további tetteiben. Erre tanít mindet az alábbi kis történet is: Egy király minden áron látni akarta Istent és a legszigorúbb büntetéssel fenyegette meg összes tudósát és papját, ha nem tudnák neki megmutatni őt. Mikor már mindannyian kétségbeesve keresték az alkalmas módot, de mind sikertelenül, egy pásztor állított be a királyhoz. Ő egy tágas mezőre állította a királyt, a Napra mutatott és így szólt: „Nézz oda!" Rápillantott, de azonnal lesütötte fejét a király a Naptól megvakítva és odamorogta: „Azt akarod, hogy megvakuljak?" „De hát fenség!" – válaszolta a pásztor – „a Nap csak egy dolog a teremtményből, egy halvány visszfénye Isten nagyságának... hogyan akarod az Ő színelátását itt a földön kibírni?"

József atya

FIATALOKNAK

Nagycsütörtökön olvassuk Szent János evangéliumából:

„(Jézus) Aztán vizet öntött egy mosdótálba, majd hozzáfogott, hogy sorra megmossa ... tanítványainak a lábát." (Jn 13, 1-15)

Lábmosás. Emlékezetes esemény a tanítványok életében. A Mester valami olyat tesz, ami egyébként a szolgálók, a rabszolgák feladata volt korának úri házaiban ...

Lábaink. Egy olyan testrészünk, amire nagyon sokszor alig figyelünk, amit alig értékelünk. Pedig a szó legszorosabb értelmében is, ők hordoznak minket, viselik testünket előre az élet útján. Az emberi fejlődés kezdete és feltétele: amikor „saját lábunkra" tudunk állni. Az egy-két éves gyermek első tipegő lépéseitől, a felnőtté válás első, sorsdöntő elhatározásáig, amikor is így döntünk: meg akarok állni a saját lábamon, a családban, a munkahelyemen, az életben.

Egyik testrészünk sincs olyan szoros kapcsolatban a világgal, a földiekkel, mint a lábunk. Ki van téve minden elképzelhető próbatételnek, legyen az: por, sár, botlasztó akadály. Nem csoda, ha néha tisztításra, ápolásra szorul, de megérdemli, mert megszolgál minden gondoskodást. Neki köszönhetjük azt, hogy néha fejünk a felhők között járhat, azt, hogy szemünk a csillagok után kutatnak...

Jézus megmossa tanítványai lábát. Megdöbbentő, kétértelmű cselekedet. Mert nemcsak a külső, az út porától való tisztulást szolgálja. Egyrészt: szolgálat, az alázatosság, a megmenteni akaró szolgáló szeretet szolgálata. Másrészt: Jézus ezen tettét jelnek szánja, örök, a tanítványok lelkébe végérvényesen belevésődő pecsétnek: tisztán, szabadon kell legyetek a világ porától, mocskától, mert csak így tudtok Velem, az égiekkel, a Feladattal foglalkozni.

Nekünk is jel, ami azt jelenti: biztosan, megingás nélkül megállni helyünket a világban, csak tisztán lehet. Földi útjainkon járva , - a kihívásnak engedelmeskedve, hogy már itt „helytállni" a dolgunk - nagyon sok piszok, szemét elnehezíti a lábunk. Kolonccként, béklyóként nehezítik lépteinket hibáink, a rosszul megválasztott úttalan-utak.

Jézus hajlandó a mi lábunkat is megmosni, megtörölni, úgy ahogy tanítványaival tette. Ezért van itt újra a kenyértörésben, a Nagyhét-húsvét tisztító, megváltó eseményeiben. Csak neszégeljük, hogy poros-sáros lett a lábunk, ne féljünk a felkínált lehetőségektől, ami újra biztossá, könnyűvé teszi lépteinket a világban.

Pál atya

MEGJELENT!

„Vasárnapi gondolatok"

az Életünk c. újságban kilenc éven át *Fejős Ottó* tollából közölt elmélkedések az egyes vasárnapokra, ünnepekre. A Szent István Társulat kiadása, 332 oldal. Ára: 30,- DM portóval.

Megrendelhető:
Életünk: D-80336 München, Landwehrstr. 66
Kto-Nr.: 2188651
BLZ: 700 903 00
Liga-Bank e.G. Filiale München,
Magyarországon: a Sz.István Társulatnál.

Hirdessen az Életünkben!

DR. MEHRLE TAMáS OP:

A „HIT ÉS ÉSZ KAPCSOLATA"

II.JÁNOS PÁL enciklikája

6. fejezet: A teológia és a filozófia kölcsönhatása

II. János-Pál az egész enciklikát a hit és ész kapcsolatának szenteli. Ezért különböző szempont szerint nézve világítja meg őket. A 6. fejezet a kettőnek kölcsönhatását ismerteti.

Mindenekelőtt tudnunk kell, hogy a hit szükségképpen az értelem természetfeletti aktusa. Ha séta közben elesem és megállapítom, hogy egy kőbe botlottam, akkor ezt a megállapításomat értelmem merően természetes aktusával tettem, de ha hiszem, hogy Jézus az emberiség Megváltója, akkor ez értelmemnek természetfeletti aktusával történt, mert Isten kegyelme nélkül nem tudnék Jézusban mint igaz Megváltóban hinni. E fejezetben tehát a pápa tisztázni akarja, milyen hatással van egymásra a hit aktusában a kettő kapcsolata: mi haszna van természetes értelmemnek a hittel való felruházásából és mily előnye van a hitemnek abból, hogy értelmemet ilyen vagy olyan adottságokkal ellátva szolgálja ?

A pápa két módszertani elvvel közelíti meg e kérdést. Az egyik a hívő hallás, a másik a hívő megértés. Az egyik a tudomásulvétel: hallom, hogy az Egyház tana szerint Jézus valóságos Isten és ezt igaznak ismerem el. A másik a hit tartalmának az elmélyedő megértése és érvelő formában közölhető megfogalmazása. Mindkettőben a filozófia segítséget nyújt a teológiának. A hit tudomásulvételében hasznos a megismerés és az ismeretközlés strukturájának, valamint a nyelveknek az ismerete, a hit elmélyítését pedig a Tanítóhivatal és a teológai nagy mestereinek a magyarázatai teszik lehetővé, akik maguk az általuk ismert és a hit fényében elfogadhatónak ítélt filozófiai fogalmakat használtak, de ugyanakkor nemcsak a strukturális fogalomalkotást tartották szükségesnek, hanem egyben mindig a hitnek üdvrendi jelentőségét is kiemelték.

A pápa röviden megemlíti, hogy a teológia milyen részeiben fontos a filozófia használata. A dogmatikának a feladata a Szentháromság egy Istennek, mint üdvösségünk misztériumának fogalmi, érvelő előadása, ami csak filozófiai fogalmak segítségével történhet, tekintve, hogy a végtelen Istent egyedül metafizikai, analógiai létfogalmakkal fejezhetjük ki. Az erkölcstanban a szabadság és felelősség magyarázatában szükségünk van filozófiai fogalmakra. Azonkívül az Újszövetség, melyre az Egyház erkölcstana főképpen épül, sokkal kevesebb konkrézt erkölcsi szabályt tartalmaz mint az Ószövetség és az egyén legjobb belátására bízza a konkrét körülményekhez való alkalmazást, ami általánosabb, filozófiai látást tesz kívánatossá. A fundamentális teológia feladata, hogy számot adjon hitünkről és kifejtse a hitnek a filozófiával való kapcsolatait, ami nyilvánvalóan feltételezi a filozófia beható ismeretét.

A pápa ezzel kapcsolatban kitér a különböző kultúrák szükséges ismeretére, melyekkel a kereszténység történelme folyamán találkozott és melyekbe inkultúrálódott. Az Egyház egyrészt megismerte és hasznosította a kultúrák egyetemes emberi értékeit és másrészt beléjük oltotta Isten változatlan igazságait. A pünkösdi csoda megismétlődött: A népek megtarthatták sajátosságukat, ha keresztények lettek és ugyanakkor a hit is hozzájárult a bennük rejlő értékek kibontakozásához, ami azt eredményez-te, hogy a köztük lévő falak leomladoztak és az egyetemes természetes ész és a hit egysége felé megnyíltak.

Rövidség kedvéért épp csak megemlítjük, hogy a pápa külön figyelmet szentel a keleti kultúráknak, nevezetesen az indiai szellemiségnek. E viszonylatban is kedvenc gondolatát megerősítve látja: A teológia és filozófia közt egy bizonyos körforgás alakul ki: Isten igéjéből kiindulva az ember igyekszik az igét megérteni. Az ész e munkában a hittől indítást kap, hogy el ne távolódjék az igazságtól és egyben késztetést érez, hogy olyan utak keresésére induljon, melyekről nem is álmodhatott.

E fejezet utolsó részében a pápa a filozófiának a keresztény hithez való különböző állásfoglalását írja le. Az egyik a filozófiának teljesen független helyzete, például olyan környezetben, ahol az emberek semmit sem hallottak még az evangéliumról. Aztán van az elkülönített filozófia, mely elutasítja a megismert igazságnak a hitből való bármilyen eredését és függését. Végül, van a keresztény filozófia, mely nem egyéb mint a hittel eleven kapcsolatban álló filozófiai gondolkodás. Ez a filozófia eljuthat olyan természetes igazság ismeretére, melyre hit nélkül aligha jutott volna el.

A pápa e fejezetben is próbálja Aquinói Szt. Tamás egyedülálló fontosságát megértetni. Véleménye szerint az Egyház nem is annyira Szt. Tamás filozófiáját akarja mindenkivel megismertetni – erre csak nagyon kevesen lennének alkalmasak – azonban példaképül állítja fel, hogy mindenki igyekezzék a maga képessége szerint a hit és az értelem igényét úgy összhangba hozni, hogy kölcsönös kapcsolatuk előnyös legyen számukra, anélkül, hogy ez a hit vagy értelem önállóságát veszélyeztetné. Végül a pápa a modern filozófia és teológia közti párbeszéd érdekében néhány követelményt szab meg. Először is a kinyilatkoztatás nem nyomhatja el a filozófia autonomiáját. Másodszor, a filozófusnak nem kell lemondania kérdező és önmagát kérdőre vonó képességéről, mert nem tekintheti magát abszolút és kizárólagos tekintélynek. Harmadszor, mivel a kinyilatkoztatott igazság a szubszistens létezőből áradó világossággal világítja meg a létet, világosságot ad a filozófiai reflexiónak is. Ezért a keresztény kinyilatkoztatás az igazi hely, ahol a filozófia és teológia tudománya, elismerve az igazság legfőbb tekintélyét, kapcsolatba lépnek egymással és kölcsönösen kiegészítik egymást. Nemde szinte túl szép a Szentatyának ez az elképzelése? De azért mégsem lehetetlen, hogy a filozófus, ha önzetlenül vizsgálja a kinyilatkoztatást és egyben az igazságra szomjúhozó szívére hallgat, Isten segítségével rátalál az igaz útra!

Folytatás köv. számban!

„Legyünk most az imádság nemzete! Ha újból megtanulunk imádkozni, lesz honnét erőt és bizalmat meríteni. Én is a milliók imahadjáratában és édesanyám mostantól még szorosabbra fogott rózsafüzérében bízom. ...Ha Isten-Atyánk és Mária-Anyánk segít, akarok lenni népem lelkiismerete, hivatott ébresztőként kopogtatok lelketek ajtaján, a föltetsző tévelyek ellenében az örök igazságokat közvetítem népemmel és nemzetemmel. Ébresztgetem nemzetünk megszentelt hagyományait, amelyek nélkül egyesek talán igen, de a nemzet nem élhet."

Mindszenty József

(Születésének 109. évfordulója március 29.)

HELYZETKÉP A SZÉTSZÓRTSÁGBAN ÉLŐ MAGYAROK ÉLETÉRŐL

Fenyegeti -e beolvadás az elszigeteltségben élőket? ● Mik a teendők? ● Miben bízhatunk? ●

(2. befejező rész)

Integrálódni vagy beolvadni?

– Integrálódni. Ami annyit jelent: a gyerekek az iskolában már az új haza nyelvét tanulják, annak szokásait veszik fel. Barátaik egy része már bizonyosan a többség köréből kerül ki, sokan közülük választanak párt maguknak, az ő gyermeküknek már valószínűleg nem a magyar lesz az anyanyelve. Azt remélem tőlük, hogy megtartják magyar öntudatukat, becsülik gyökereiket, ha a nyelvet már nem is beszélik. Legalább idegen nyelven el tudják mondani, miért büszkék magyar származásukra.

Azt akarja mondani, Püspök Úr, hogy szinte minden hiába: az emigráció harmadik-ötödik nemzedéke számára már csak egy szép emlék lesz a saját magyarsága?

– Felfogásom – és élettapasztalatom – szerint „amerikai magyar" identitás is van. Az az ember ilyen, aki büszke rá, hogy az ősei innen származtak el, ismeri történelmét és kultúráját, szívesen jön Magyarországra, ha nem is kíván hazatelepülni.

Az integrálódás azt is jelenti, hogy az ember részt vesz annak a közösségének az életében, amelyet új hazájául választott vagy választani kényszerült. Ha realistán szemléljük a jelenséget, látnunk kell, hogy az idő a beolvadásnak dolgozik, és mindig a többség olvasztja be a kisebbséget. Aki számára az a legelsőrendű érték, hogy gyermekei és unokái is magyarok maradjanak, az maradjon otthon vagy településen haza. Ma már megtehetik.

Hogyan látja a külföldi és az anyaországi magyarság kapcsolatát?

– Nagy remények fogalmazódtak meg 1989-90 táján, hogyan lehetne őket bekapcsolni Magyarország fölemelkedésébe. Úgy tűnik, ez nem sikerült annyira, mint szerettük volna. Csak illúzió volt, hogy gazdasági értelemben segítsenek, és szerephez jussanak a hazai ügyekben?

Úgy látom, hogy aki tudott, az segített és segít is... Vannak vállalkozók, akik munkahelyeket teremtő, jó vállalkozásokba kezdtek Magyarországon. Nagyon sokan segítettek egyénileg: családtagjaikon, adakoztak a régi templom javára és így tovább. A politikai életben való részvételünket illetően azonban óvatos volnék. Nem ismerjük ugyanis elég mélyen a mai magyar valóságot. Nem hiszem, hogy helyes volna választójogot adni azoknak, akik nem viselik a választás kockázatát.

A mai magyar kormány láthatóan tenni akar a külföldi magyarság identitásának megőrzéséért.

– Nemrég járt Torontóban Orbán Viktor miniszterelnök, akkor volt alkalmam beszélgetni vele és munkatársaival ezekről a kérdésekről. Szeretném, ha magyarságtudatunk őrzésében segítenének minket. Jó volna, ha a magyar történelemről kultúráról íródnának olyan könyvek, amelyek világnyelvekre fordítva az anya-nyelvüket már nem értő magyar származásúak számára nem egy idegen országként, hanem óhazaként tudnák bemutatni Magyarországot.

A 2000., jubileumi év a magyar millennium esztendeje is. Mit mond ez a külföldi katolikus magyarságnak?

Lelkiekben nyilván többet, mint az egyházi rendezvények szintjén. Mindez persze a hívek és a papok buzgóságán is múlik. A magyar emigránsok lelkipásztori ellátása szinte mindenütt szórványpasztorációt jelent. Amelyik városban van magyar pap, az onnan nyolc-tíz másik településre járva keresi föl híveit, jó, ha havonta egyszer találkozik velük. Elvégzi a legszükségesebb feladatokat, és rohannia kell tovább. Amerikában és Ausztráliában a hatalmas távolságok nehezítik az egyesületi közösségi életet.

És ez a jövőben nyilván még nehezebb lesz...

– Minden jel arra vall. Mondok egy példát: Buffalóban nemrégiben meghalt a magyar plébános, a Szent Erzsébet-templom vezetését egy lengyel pap vette át. A vasárnapi misét az ottani egyetemen tanító, idős jezsuita mondja magyarul. A jövő az lesz, hogy angolul mondja a misét egy amerikai pap, a hívek ma-gyarul énekelnek, és olvassák a szentleckét – ha van erre vállalkozó, alkalmas ember. Fontos, hogy legyen valaki, aki összefogja a pásztor nélkül maradt közösséget. A civilek aktívabb bekapcsolására nálunk még nagyobb szükség van, mint az anyaországban. Diakónusok szolgálatba állítására csak elvétve gondolhatunk: kiképzésük hosszú időt vesz igénybe; az egyedülálló papok fizetését se könnyű a híveknek összeadniuk, egy családos diakónus megélhetését biztosítani még sokkal nehezebb volna. A csak magyar hívekkel foglalkozó papoknak is fokozatosan integrálódniuk kell: az egyházmegyében plébánosi szolgálatot vállalva, amellett tudják csak ellátni magyar híveiket.

Püspök úr feladata az, hogy látogassa a világon szétszórt magyar katolikusokat. Miből fedezi az utazásait? Egyáltalán honnan kapja jövedelmét a külföldi magyarok püspöke?

– Mint püspöknek se hatalmam, se jövedelmem nincs. Néhány éve még a tanári fizetésemből éltem, ma pedig a nyugdíjamból. Kapok adományokat, amelyek többé-kevésbé fedezik az utazásaim költségeit.

Ez nem mehet így soká...

– Ez átmeneti állapot, és azt hiszem, ebben a formájában a tisztségem is átmeneti jellegű. Engem még a politikai változások előtt neveztek ki. 1990 után erre aligha került volna sor. Azt hiszem, ezt a feladatot most már Magyarországról kellene ellátni.

Már sokszor meghúzták a vészharangot a magyar emigráció fölött, és még mindig vagyunk. De a külföldi magyaság valóban gyorsan fogy. Sok helyen meg fog szűnni a magyar plébánia, meg fog halni az emigráns magyar pap. Európa és a világ tíz-tizenöt nagyvárosában ugyanakkor fenn kellene tartani, vagy létre kellene hozni a magyar katolikus misszió, hiszen a politikai emigráció eltűnik ugyan, de vannak-lesznek magyarok külföldön: diákok, üzletemberek, diplomaták, vendégmunkások. Nekik is kell bizonyos kötődési lehetőség. De ezeket a katolikus missziókat már otthonról kell megszervezni, és hazai pénzen lehet csak fönntartani. ■

VALÓBAN BOLDOG ÉJ...

A szomorú nagyszombati gyászba diadalmasan zúgnak bele a feltámadást hirdető húsvéti harangok. Ma mindenütt az egész világon a megváltott emberek arcáról a húsvéti öröm boldogsága sugárzik, ragyogó arcuk hirdeti a húsvéti harangokkal együtt Jézus Krisztus feltámadásának örömteljes boldogságát, Húsvétvasárnap felvirradását. A húsvéti örömről szép gondolatokat találunk Prohászka püspök elmélkedéseiben: *„Öröm kell a szívekbe, amelyekben a Szentlélek lakik! Öröm kell a keresztet viselő lelkekbe, öröm a bánatos és sebzett szívekbe... mert az öröm az erő, s a lehangoltság gyöngeség. Örülni annyi, mint az élet erejét érezni, – szomorkodni annyi, mint gyöngülni."*

Ezt az örömet sugározza felénk Húsvét szent éjszakája.

Nemcsak liturgikus éjszakáknak van különleges és fontos jelentőségük. Egyes éjszakáknak jó vagy rossz eseményei egyaránt hagynak nyomot lelkünkben.

A történelem ismer ilyen sorsforduló éjszakákat: a háború kitörésének tragikus éjszakáját, a felszabadulás boldog éjjelét (1989), vagy a berlini fal áttörésének éjszakája 1989 november 10. Visszaemlékezve ezen időkre, mintha a múlt jelenné válna, mintha nem tegnap, hanem ma játszódna le mindez.

Az egyház a liturgiában egy bátor lépéssel tovább megy. Nemcsak emlékszik Isten nagy tetteire, hanem hirdeti az embernek Isten csodatetteit mint a megtapasztalt. *„Jelent"*. A múlt, jelen és jövő egybeolvad az örök jelenben.

Húsvétkor a feltámadt Megváltó a békét hirdeti tanítványainak, akárcsak ma a szentmisében: *„Az Úr békéje legyen veletek."*

Egy TV riportban megkérdeznek egy meghívott kedves nővért, aki miután vázolja napi munkáját és tevékenységét (betegeket ápol): honnan veszi nap-nap után az erőt nehéz feladata véghezvitelében? Egyszerűen és természetesen válaszol: „Hiszek abban, hogy valaki egyszer a halál sötétjéből feltámadt új életre. Ez biztosít engem arra, hogy hinni tudjak a beteg és szenvedő emberek jövőjében." Ennek az ápoló kedves nővérnek is naponta szüksége volt lelki örömre – húsvéti örömre. „Azért kell az öröm, mert ez képesít az emberekkel való legjobb bánásmódra. Ha lehangoltak vagyunk, nehezen viseljük el embertársainkat s letűnik homlokunkról és arcunkról az a jó lélek, mely beleelegyedik érzelmeinkbe, szavainkba és hangunkba. A legnagyobb terhet testvérkéz rakja az ember vállaira. *„...ha jókedvűek vagyunk, nem vesszük föl a nehézségeket; de jaj nekünk s másoknak, ha rosszkedv bánt. Kiállhatatlan akkor nekünk a világ, s mindenkiben ellenséget látunk. Jókedv jó orvosság; semmi sem jön rosszkor a jókedvnek. Semmi sem hozza ki a sodrából... mindenkiről kész jót gondolni. Lelke nem a búbánat völgye, melybe beleavasodott a panasz; ahol ecetfák és keserű lapu és bogáncs díszelegnek, s savanyú a levegő is."* (Prohászka: kedések az Evangélimról)

Íme az öröm rövid ódája a lelkiélet nagy mesterének írásaiból. Ez a nagy öröm a húsvéti nyitott sírból árad. Mindenkire azonban nem árad ez az optimista és tavaszi Húsvét öröme. Ezt az örömöt a szentségekből merítjük és az áhítatból. Az öröm tehát élet, növekedés, fölbuzdulás, lelki megerősödés. *Gaudete semper in Domino*= örvendjetek mindig az Úrban. Egyik útja az örömhöz az önmegtagadás, a bűn elkerülése. Az evangélium a keresztet sürgeti, és az öröm képesíti az embert lemondásra. Az öröm az áldozat forrása.

Így a Húsvét valóban az öröm nagy ünnepe, Húsvét éjjele pedig az egyházi év legboldogabb éjszakája. Ez éjszakán győzte le Krisztus a bűnt és a halált és kitárta az ember előtt a végtelen öröm és boldogság örök hazájának kapuját.

Merli Rudol, Bubesheim

PASKAI LÁSZLÓ BÍBOROS ARANYMISÉJE

Paskai László bíboros, prímás, Esztergom-budapesti érsek március 4-én vasárnap délelőtt mutatta be aranymiséjét az esztergomi bazilikában. Az évforduló kapcsán kérdésekre válaszolva elmondta, hogy ötvenéves papi szolgálata két, csaknem azonos terjedelmű időszakra osztható. Előbb a papnövendékeket igyekezett felkészíteni a papi életre, majd a hangsúly a lelkipásztori feladatokra tevődött át. Élete első szakaszával kapcsolatban a bíboros-prímás hangsúlyozta, hogy a papnövendékekkel való foglalkozása nem csupán tanítást jelentett, ugyanis a papnevelő intézetek célja több, mint a főiskolai hallgatók kollégiumi együttese. Alapvető feladatuk a teológiai tanulmányok mellett az, hogy a növendékekben kialakuljon a papi lelkiség, a személyes kapcsolat magával Krisztussal. A már felszentelt papokra utalva Paskai László elmondta, hogy mindegyikükben a Krisztustól kapott papságot becsülte. Szerényen azt is hozzáfűzte még, hogy a papi szolgálat nem személyi kitüntetés, hanem a krisztusi megváltás munkálása az emberek között, az egyházi közösségek és a hívek közösségének a szolgálata. Ezért magától értetődő, hogy amikor a pap egy-egy kerekszámú évforduló alkalmából hálaadást tart, a szentmiséhez kapcsolódva és a hívek közösségében teszi, hiszen a pásztor és a nyáj egy közösséget alkot. Hálaadása tehát azokkal együtt történik, akiket küldetésével szolgál és akikért számadással tartozik Isten előtt.

Márciusban tartott aranymiséjével kapcsolatban Paskai bíboros prímás megemlékezett azokról is, akiktől a nehéz időszak kiváltképpen sok áldozatot követelt. Rájuk utalva állapította meg, hogy a külső körülmények nem csökkentették papi buzgóságukat és sokakban jól megmutatkozott, hogy nem emberi elismerést, vagy dicséretet várva végezték feladataikat, hanem Krisztusért és szívesen vállalták életük keresztjét híveikért. Saját életére térve a főpap megvallotta, hogy sokszor - alig észrevehetően ugyan, de annál hatékonyabban - kegyelmi segítségével mindenkor mellette állt az Úr. Az elmúlt fél évszázadot összegezve így fejezte ki magát: az Úr meghívta szolgálatára, amit elfogadott és a ferences rendben ünnepélyes fogadalommal elkötelezte magát az egyházi feladatok ellátására. Szerény, sallangmentes szavak, főleg ha meggondoljuk, mindez a nyílt terror korszakában történt, amikor a Rákosi nevével fémjelzett időszakban az egyház a kommunista rendszer fő ellenségének számított és a hit elpusztításáért folyó küzdelemben a hatalom urai bármilyen kényszerítő eszközt megengedettnek tartottak.

Makváry

HÍREK

A Szentatya úti tervei

II.János PÁl pápa Szent Pál nyomdokait követve, május 5-én a szíriai Damaszkuszba érkezik. Innen szándékszik Görögországba, Athénbe utazni, de ez még nem végleges. Viszont május 8-án és 9-én Málta szigetére zarándokol. *MK*

Tajvanban várják a pápát

Tajvan államfője, *Csen Suj-pien* meghívta a pápát, hogy látogasson el a kínai köztársaságba, amely 1949-ben szakadt el az anyaországtól. A Tajvani államfő már tavaly júliusban, nem sokkal megválasztása után is látogatásra hívta a pápát. A kormány és a lakosság értékesnek tartja a Szentszékkel való kapcsolatot és szívesen látják a katolikus egyházfőt. Tajvan 22 millió lakosából mindössze csak 300 ezer a katolikus , de 50 iskolát, 15 kórházat és számos karitatív intézményt tart fenn. A vallászsabadság a tajvaniak szemében is az alapvető emberjogok közé tartozik. *VR/MK*

Közös mise Varsóban

Paskai László bíboros, prímás és *Jósef Glemp* lengyel bíboros, prímás február 11-én koncelebrációs misét mutatott be a varsói Szent Kereszt templomban. A magyar prímás egy hattagú küldöttség (köztük öt püspök) élén részt vett és előadást tartott a magyar és lengyel kereszténység millenniuma alkalmából rendezett varsói lengyel-magyar szimpóziumon. A nagyszámú érdeklődők közt volt *Kowalczyk érsek*, lengyelországi pápai nuncius, *Katona Tamás* varsói nagykövet, a magyar diplomáciai testület és a varsói magyar kolónia számos tagja. *(Sajtótükör Egyházi)*

Tempfli József magyar kitüntetése

Madách Imre születésének évfordulójáról irodalmi rendezvénysorozattal emlékeztek meg Balasagyarmaton január 17-én és 18-án. Ennek során átadták a 2001-es Madách-díjakat. A kitüntettek között volt *Tempfli József* nagyváradi megyéspüspök, aki néhány évvel ezelőtt exhumáltatta Madách feleségének, *Fráter Erzsébetnek* földi maradványait és a Barátok templomában helyeztette el. Ezért ítéltek most neki Madách-díjat. *KÉ.*

Kevesen tudják...

A világranglista élén álló tenisz- csillag, *Martina Hingis* magyarnak született Kassán. Apja, Hingis Károly ma is Kassán él, mint „pályagondnok” keresi kenyerét. A ma 49 éves papa kevéssel a szocialista – rendszer bukása előtt vált el feleségétől, aki hamarosan ismét férjhez ment és férje után ment Svájcba. „Nem igen tartjuk a kapcsolatot Martinával – feleli a papa a kérdésünkre – pedig nagyon büszke vagyok a sikereire. Elvégre 2 éves korában én adtam teniszütőt a kezébe. Szívből örülök a sikereinek. Amikor Svájcba mentek anyjával, ehhez az én beleegyezésem is kellett. Természetesen nem álltam a lányom karrierjének útjába” *(Kanadai Magyarság)*

Száz évvel ezelőtt halt meg Giuseppe Verdi

Az Olasz és az európai operatörténet legnagyobb alakja száz évvel ezelőtt, 1901 január 27-én, 87 éves korában halt meg Milánóban. A centenáriumról világszerte megemlékeztek. Rómában január 27-én a *Santa Maria in Trastevere* bazilikában a főoltár előtt zenészek és énekesek imádkoztak Verdiért. A szentmisét *Paul Poupart* bíboros, a Kultúra Pápai Tanácsának elnöke celebrálta. *„Giuseppe testvérünkért”* olasz, angol, francia könyörgés mellett arab, kínai és orosz nyelven is imádkoztak. Verdi Rekviemjét a római Operaház ének és zenekara adta elő *Gianluigi Gelmetti* Vezényletével, a szólók görög, orosz, olasz és amerikai énekesek hangján szólaltak meg. *VR/MK*

Köszönjük, ha megújítja előfizetését!

Emléknap a gályarab prédikátorok tiszteletére Debrecenben

Az ökumené jegyében, ünnepélyes külsőségek között február 11-én egész napos rendezvénnyel emlékeztek Debrecen város polgárai, valamint a házigazda és a meghívó szerepét vállaló Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, *Bölcskei Gusztáv*, a Debreceni Református Kollégium Rektora *Fekete Károly* és diáksága a gályarabságtól szabadult magyar prédikátorokra.

A debreceni Nagytemplomban tartott hálaadó istentiszteletet a gályarabok emlékművének megkoszorúzása követte a templom mögötti emlékparkban. A magyarországi koszorúk mellé elhelyezték *de Ruyter* admirálisnak, a család leszármazottjának és a holland nagykövetnek koszorúit is. Az 1676-os szabadulást jelentős évfordulóvá emelte a 2001. évi, ezredfordulós ünnepség. A történeti eseményeket és dokumentumokat az emlékülés előadói tekintették át a hallgatóság számára. *Seregély István* egri érsek felidézte a 325 évvel ezelőtti áldozatok nevét, értékelve áldozatvállalásuk tanulságait. Tisztán zengő, emelkedett stílusú, nagy ívű előadása a magyar retorikát értő és érzékelő közönség számára nagy élményt nyújtott. Fontos momentumai voltak az emlékülésnek az ökumené jegyében megszólaló evangélikus egyház és a református egyház püspökeinek beszédei. *Bölcskei Gusztáv*, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke Zrínyit és Bocskait is megidézte, amikor a szabadságról és a vallásszabadságról beszélt. Zrínyi állítása szerint, ha idegen hozza a szabadságot, azt el is viszi, ez a fajta szabadság csak külsődleges szabadságot jelentett. Említette a 10 évvel ezelőtti megemlékezést is, amikor II. János Pál pápa személyesen helyezett el engesztelő koszorút a gályarabok emlékművének talapzatán.

A magyar kormány nevében *Németh Zsolt* államtitkár, majd a Holland Királyság nagykövete szólalt meg magyar nyelven. Tolmács nélküli magyar előadása nagy sikert aratott a zsúfolásig megtelt díszteremben.

Az emlékezések után a Tiszántúli Református Egyházkerület ajándékcsomagokat, díszes könyvkiadványokat (többek között Hapák József albumát) nyújtotta át a meghívott vendégeknek és az előadóknak, s a rendezvényt ebéd követte.

Az emléknap jelentős eseménnyel zárult a Nagytemplomban, ahol a *Kollégiumi Kántus* adott hangversenyt a 325. évforduló alkalmából.

Foglalkozott az eseménnyel a Magyar Televízió és Rádió több csatornája, sőt a Petőfi Rádió «Korkérdés» című vetélkedőjének is ez volt a témája másnap, amelyben a versenyzők felidézték Moldova György «Negyven prédikátor» című regényét is.

A XVII. századi történelmi események idézése az ezredfordulón élő magyarság számára példaértékű lehet, a hitet és erőt, bizalmat adó események sorába méltán illeszkedett.

Kincses Kovács Éva, Debrecen

A magyar államelnök Bajorországban

Mádl Ferenc előadása Regensburgban

Kétnapos – mondhatni – villámlátogatásra érkezett február 23-án Bajorországba *dr. Mádl Ferenc* köztársasági elnök. Élve a Nyugat- Európában tekintélyes, de Magyarországon érthetetlen módon kevéssé ismert és támogatott németországi *Südosteuropa-Gesellschaft* meghívással a tudományos szervezet Régensburg-i éves ülésén vett részt és előadást is tartott. Ebből az alkalomból *dr. Roland Schönfeld*, a Südosteuropa-Geselschaft alelnökének kíséretében sajtóbeszélgetésen fogadta a német és a magyar újságírókat. A kérdések – az aktualitásnak megfelelően – természetesen elsősorban Magyarország várható EU tagságával voltak kapcsolatosak, amelyről *dr. Mádl Ferenc* várakozásteljes politikai álláspontokról tett említést.

A Magyar Állam németül kifogástalanul beszélő reprezentánsa egy mondat erejéig említette a magyarországi romák helyzetének rendezésére tett hazai politikai és társadalmi erőfeszítéseket. Német újságírónak válaszolva elmondta, hogy a Bajorországban működő Kastl-i *magyar tannyelvű* gimnázium valamilyen szintű finanszírozását elviekben természetesen nem utasítja el a *„Magyarország”*. Azonban ennek a támogatásnak a mikéntje még kérdéses... egyelőre.

Arra a magyar kérdésre is németül válaszolt, hogy hivatalát protokolárisnak tekinti-e vagy politikai lehetőségeit bővítve kívánja tisztségét ellátni, jogászi pontosságú választ adván mondta: az államelnök tevékenységi körét az alkotmány szabályozza, így ennek a sarkalatos törvénynek a keretei között tehet lépéseket. Természetesen a pártokkal és konstruktív szervezetekkel is együttműködve az ország érdekeit segítően tölti be hivatalát – mondotta a magyar állam 2000. június 6-án tisztségre emelt képviselője, akit egyébként a Regensburg-i magyar diákok képviselői virággal köszöntöttek.

Azon csak sajnálkozhatunk, hogy a Magyar Köztársaság láthatóan dinamikus mentalitású reprezentánsa nem tudott időt szakítani a müncheni magyarság képviselőivel való találkozásra. Talán majd legközelebb.....

Suck Benedek

Híresztelések a szűrőn

Társaságban megszokott és gyakori eset, hogy vidáman újságoljuk, amit magunk is csak úgy hallottunk, adjuk a nagyot, amikor mondogatjuk: „Hallottad? Nem hallottad? Na hát elmondom... Képzeld, a ...”

Így volt ez Szókratész idejében is. Valaki az utcán hozzá futott és lélekszakadva újságolni kezdte: *„Szókratész, hát ezt neked el kell mondanom. Képzeld, mit mondott rólad a barátod...” „No, no”* – szakította félbe Szókratész . *„Előbb mi van a három szűrővel?” – „A három szűrővel? Hát az meg mi?”* - lepődött meg a polgár. *„Igen, barátom”* – válaszolt a bölcs – *„a három szűrővel! Előbb jól meg kell fontolnod és meg kell győződnöd róla, hogy mindaz, amit mondani akarsz, az valóban átmegy-e a rostán, átmegy-e a három szűrőn”.*

Az első szűrő az igazság. *„Vajon biztos vagy benne, hogy valóban igaz, amit mondani akarsz”. – „Nem, de azt mondják és hallottam, hogy...” „Úgy, úgy”* – vágott közbe Szókratész – *„de bizonyára a második szűrőt már csak felhasználtad: a jóság szűrőjét, és biztos vagy benne, hogy mindaz jó dolog, amit mondani akarsz és ami valószínűleg nem is egészen igaz?”* Emberünk vonakodva válaszolt: *„Áh, dehogy, éppen ellenkezőleg...” – „Hát akkor”* – szakította félbe a bölcs, *„vegyük elő a harmadik szűrőt, és lássuk, hogy valóban szükség van arra, hogy elmond, ami annyira izgat és mindenképpen kikívánkozik belőled?” „Szükségesnek éppen nem szükséges”* – jött a válasz. Szókratész meg csak mosolygott, majd így szólt: *„Nos tehát, ha mindaz, amit mondani akartál valójában se nem igaz, se nem jó, de még csak nem is szükséges, akkor felejtsük el az egészet és ne terheljük vele magunkat. Ne terheld vele se magadat, se engemet!”*

Müncheni Értesítő

Olvasói levél

Zarándok voltam Lourdes-ban

Végre eljutottam repülőgépen Lourdesba február 11-én. A hotelben „Jézus kis nővérei társaságából” Bernadette nővér kézen fogott és 2 km-es gyaloglás után a barlang előtt álltam. Alig tudtam felfogni, hogy a Szűzanya lábánál állok. Két napos csodálatos meleg, és napsütés volt. Már maga az csoda, hogy a februári hideg, havas hegyekkel körülvett faluban, a Mária szobra mellett lévő rózsabokor kivirágzott. Az a bokor amit 1858-ban az itteni plébános kért a Jelenésben lévő Hölgytől, hogy tegyen csodát, „virágozzék a rózsa”. De a hölgy csak mosolygott. – Most kivirágzott.

11-kor reggel kezdtük a misét a bazilikában, majd a rózsafüzért imádkoztuk, naponta kétszer elmélkedtünk, és sétálva meg-meg látogattuk a forrást, és ittunk a frissítő vizéből. A Jelenés évfordulója napján fáklyás körmeneten vettünk részt.

Közösen Imádkoztunk a Világ Békéjéért a 13 országból idezarándokoltakkal együtt. A Gave folyó sodrása, és a szél vitte tovább az Ave- Mária énekeket, amit közel 25000 zarándok énekelt. Csodálatos élmény találkozás Istennel Lourdesban a Hívó szó, mely vezet az Evangélium útjára, és téged is HÍV.

Király Róza

Anyagtórlódás miatt több cikket csak későbbi számainkban hozunk. Cikkíróink megértését kérjük.
A szerkesztőség

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

AUSZTRIA

BÉCS

A keresztség szentségeben részesült. Gombás Mária Martelle, február 17-én.

Halottunk: Dr. Györffy Attila, életének 82. évében, januárban. **Hadadi Ilona**, gazdatiszt, 92 éves korában, januárban. **Nyugodjanak békében!**

FRANCIAORSZÁG

PÁRIZS:

Keresztelés: **Bajnóczki Bálint**, B. Béla és Pocsai Melinda fia; 2000. április 22.; **Gherhes Mark-Pedro**, G. Petru és Covai Letitia fia; 2000. szeptember 17. **Michaut Louis Ferenc**, M. Fréderic Peirre és Wighardt Katalin Ágnes fia; 2000. november 11. **Caussanel Isabelle Mária,** C. Alain és Gyenis Katalin Ida leánya; 2001. január 14.

Halottaink

1999-ben: Bogdán Péter, Compiegne, augusztus 24.; **Szita Iván**, Creteil, október 01., **Priki Danovics Lajos**, Párizs, december 12.;

2000-ben: de Staal Katherine, Les Pins, január 10.; **Tóth Gyula**, Lailly en Val, január.17, **Radó Georges**, Nice, január.18., **Almássy Pál,** Gizelle, Párizs, 2000. februárban. **Olgyay-né, Eschwig-Hajts Sarlota,** Párizs, február 27., **Farkas Alexandre**, Párizs, 2000.márciusban, **M. Monnot**, Orleans, 2000.március., **Petot Alain-Michel**, Párizs, március 12., **Tóth Margit** nővér, Bayonne, március.18., **Keceli-Mészáros Ferenc**, Párizs,április.29., **Bacsik Zoltán**, Beaumont du Gratinais, április.29., **Tourné Gaston**, 2000-ben. **Clinique Chamigni**, május 13., **Madarász-né, Simon Ilona**, Bp. május15., **Klagyivik Olga**, Bp. július 25., **Konrád Ferenc**, Veszprém, augusztus 8.; **Boidin Gérardné**, Kakas Anna-Márie, Fairnes en Weppes; szeptember 9. m, **Somkuty Gyula**, **Remillon André**, Rueil-Malmaison, szeptember 8., **Morán-né, Hegedűs Magda**, Budapest, szeptember 15., **Szakváry László**, Orgeval, szeptember 30., **Bagó Imre**, La Madeleine, október 14., **Rousseau Jean-Luis**, Bretagne, október 19., **Kovács Etienne**, Prizs, okt.20., **László Istvánné**, **Perlaky Livia**, Párizs, okt.23., **Lévai-né, Buchwald Erzsébet**, Párizs, november 24., **Bogdán-né Mária,** Párizs, december 6., **Bozsóki Imre-Emeric**, Choisy le Roi, december 12., **Nagy-Barna János**, Párizs, december 13., **Bertók Zsófi**, Vcillejuif, dec. 13, **Katona László**, St. Germain en Lay, 2001.01.01., **Babocsai Lajos**, Párizs, 2001.01.10. ***Uram, adj örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik!***

NÉMETORSZÁG

STUTTGART

A Szent kerssztségben részesültek: Shoese Marcel, S. Wolfgang és Bolz Angéla kisfia, *február 10-én.* **Joy Mária Schönberger,** Sch. (Surányi) Ákos és Tar Anikó kislánya, februar 18-án. Isten él-tesse őket szüleik és mindnyájuk örömére!

SVÁJC

BERN:

Halottunk: **Szentkuti Ilona** szül. Toldy-Ősz 2001. február 1-én. A szerényen visszahúzódó, a magyaroktól nem ismert nemes hölgy nem feledkezett meg a magyar pap munkájának támogatásáról. Gyászolja a Gümligenben élő Bálint fia családjával. A gyászmisét a berni *St. Marien* templomban tartották február 7-én. **Gyászjelentésének jelmondata:** ***Természetes testet vetnek el, lelki test támad fel.***

ZÜRICHI HíVŐINK FIGYELMÉBE !

Magyarnyelvű szentmise Zürichben a Sz. Antal temlom tatarozása miatt Húsvét vasárnaptól a Bruder Klaus templomban lesz de. 11.30-kor!

Vízauer Ferenc

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

JÁKLI ISTVÁN HALÁLA

A második világháború utáni németországi magyar emigráció egy tevékeny és széles körökben ismert alakja, Jákli István 2001. február 18-án Nürnbergben elhunyt. Vele annak a nemzedéknek egy további tagja távozott el az élők sorából, amely a negyvenes évek közepétől kezdve az akkori Nyugat-Németországban talált menedéket. Jáklit az 1945 tavaszi menekülési hullám sodorta Bajorországba, annak is déli felébe, Rosenheim városába.

Sorstársait és főleg az ifjúságot szolgálandó a katolikus egyház intézményeiben talált tevékenységi lehetőséget. Az ökuméne jegyében a nemzetközi YMCA-/YWCA mozgalom magyar tagozatának megszervezésében, majd a német tagozat sajtóreferenseként működött. Fontos szerepe volt a negyvenes évek végén a niederaudorfi, majd a két prieni magyar konferencia megszervezésében és főleg annak előmozdításában, hogy a fiatalok az idegen környezetben is megtartsák magyar önazonosságukat.

Ezt iparkodott előmozdítani írói és szerkesztői tevékenységével is. Rosenheimben 1948-ban megalapította a Pásztortűz című (akkor még sokszorosított) folyóiratot, amelyet 1953-ig szerkesztett és adott ki. 1950-ben társszerkesztője lett a müncheni Ifjú Nemzedék című lapnak, majd szerkesztette az YMCA Híradót, a Rosenheimben kiadott Értesítőt és a Baráti Levelek című kiadványt, Kölnbe való áttelepedése után, 1959-től a Körlevél, és a Híradó c. lapokat, azután a Nemzetpolitika című időszaki kiadványt. Részt vett a brüsszeli Magyarok szerkesztésében is. Az ötvenes és hatvanas években számos magyar konferenciát rendezett, előadásokat tartott és közreműködött intézmények alapításában. Bogyay Tamás oldalán jelentős szerepet vállalt 1962-63-ban a Müncheni Magyar Intézet munkájának elindításában. Közben változatlanul írói tevékenységet folytatott. Írásai az általa indított lapokon kívül a párizsi Ahogy Lehet-ben, a római Katolikus Szemlé-ben, a müncheni Nemzetőrben, nagy rendszerességgel az Életünkben és a nyolcvanas években az Új Látóhatár-ban jelentek meg.

Műfajukat tekintve ezek az írások eléggé változatosak voltak. Írt verseket, elbeszéléseket, könyvbírálatokat, publicisztikát, élete vége felé járva történelmi esszéket és tanulmányokat. Könyv alakban megjelent munkái közül említést érdemel az 1948-ban Rosenheimben megjelent Házasság Józsefváros-ban című kis-regény, az Idegen földön című verses kötet, egy álnéven szerkesztett, 1953-as magyar irodalmi zseblexikon. Ezeknél értékesebbek későbbi történelmi tanulmányai eredményeként született A magyarokhoz küldetett című, Szent Wolfgang életéről és működéséről írott, 1992-ben Pannonhalmán kiadott könyvecske és munkássága betetőzésének tekinthető Szent István az ember című, 1996-ban Sopronban megjelent könyve, amelyben az első magyar király élettörténetét, főleg személyi tulajdonságait, természetét tárta az olvasó elé.

A hatvanas évek elején Bajorországból Észak-Rajna-Weszfáliába költözött és Kölnben az érseksége házassági tanácsadási tevékenységében vállalt munkát. Utolsó éveit Nürnbergben töltötte.

Jómagam nem sokkal 1951 nyári Münchenbe érkezésem után ismertem meg és lettem barátja, sok mindenben egyetértettünk, sok mindenben nem. Nyílt, hátsó szándékok nélküli, őszinte, könnyen barátkozó, a társaságot és beszélgetéseket kedvelő, jó kedélyű, a humort sem megvető ember volt. Bámultam energiáját, munkakedvét, fáradhatatlanságát, minden igaz és jó ügy érdekében vállalt szolgálatát. Számos németországi magyar kezdeményezés és intézmény egészben vagy részben neki köszönhette megszületését. Ebbéli munkája a nyugati magyar emigrációtörténet fontos része. Kölnbe, majd később Nürnbergbe való áttelepedése után már ritkábban láttam, de figyelemmel kísértem tevékenységét. Utoljára Budapesten találkoztunk, 1996 június elején, a budapesti könyvnapokon, Szent Istvánról szóló könyvének bemutatóján.

Egészségi állapota állandóan romlott, mégis váratlan csapásként ért fia és menye értesítése arról, hogy visszaadta lelkét az Úrnak. Augusztus 19-én lett volna 84 éves. Február 26-án délben temették el a nürnbergi Südfriedhofban .

A németországi magyar katolikusok közösségének egy áldozatos, munkás és érdemes alakja távozott el.

Borbándi Gyula

† Fr. CSERHÁTI KÁLMÁN OFM

1930-2001

A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány, valamint a Bernben és környékén élő magyarok tudatják, hogy 2001. március 8-án Svájcban, a berni kórházban életének 71., szerzetességének 52., papságának 47. évében elhunyt Cserháti Ferenc.

Egerben született 1930. június 21-én. Érettségije után lépett Rendünkbe, és a Kálmán nevet kapta a Szécsény-i noviciátusban. Első fogadalmát 1949. VIII. 27-én tette le, majd Gyöngyösön megkezdte teológiai tanulmányait. A szerzetesrendek feloszlatása miatt 1950 szeptemberétől Esztergomban folytatta a teológiát. Az ünnepélyes fogadalommal 1952. szeptember 8-án kötelezte el magát Szent Ferenc útján. 1953. VIII. 23-án szentelték pappá, egy évvel később pedig magyar-német szakot kezdett az egyetemen. Derűs egyénisége, jó kapcsolatteremtő készsége hamar megmutatkozott és jó gyümölcsöket hozott az ifjúság lelkipásztorkodásban, a diákok között. Kezdeményezte csoportok szervezését olyan időszakban, amikor az retorziókat vont maga után. 1958-tól Esztergomban, 1961-től Szentendrén, majd ismét Esztergomban tanított. 1965-ben olaszországi útjáról nem tért vissza. Svájcban lett a magyar katolikusok missziós plébánosa. Az évek során a svájci hatóságokkal sikerült elfogadtatnia a magyar nyelvű lelkipásztorkodás fontosságát. Tevékenységét a rendszerváltás után a magyar kormány is elismerte. A provincia testvéreivel folyamatosan tartotta a kapcsolatot, számtalan módon segített adományok közvetítésével. Másokat gazdagítva szegény maradt. Bernben szolgált egészen haláláig.

Nyugodjék békében!

Adomány a „Szent István" szoborra

Mosonmagyaróvár város képviselő testülete úgy döntött, hogy szobrot állít Szent István megkoronázásának ezredik évfordulója alkalmából államalapító nagy királyunk tiszteletére. *Lebo Ferenc* szobrászművész alkotását a mosoni templommal szemben kívánják elhelyezni. A szobor előre láthatólag 10 millió forintba kerül. Ebből öt milliót az Önkormányzat, egy milliót a Mosoni Polgári Kör biztosít. A hiányzó részt helyi vállalatok, lakosok és külső támogatók adományaiból kívánják fedezni.

Adományokat az „Alapítvány a városért" OTP Mosonmagyaróvár: 11737076-20057578 sz. bankszámlájára, „Szent István szobra" megjegyzéssel lehet fizetni.

Pikáli Gyula, Interlaken (Svájc)

Új vezető a Magyar Karitász élén

A Magyar Katolikus Püspöki Kar *Nagy Károly* pápai káplán, püspöki helynök, esperes-plébánost nevezte ki a Magyar Karitász országos igazgatójává. A katolikus egyház hivatalos segélyszervezetének új vezetője február 2-án a MKPK Titkárságán sajtótájékoztató keretében vázolta elképzeléseit és ez alkalomból a sajtó képviselői beszámolót is hallhattak a Karitász eddigi tevékenységéről. *Veres András* püspök, a konferencia titkára méltatta a nyugalomba vonuló igazgató, *Frank Miklós* eddigi munkáját.

Az 1990-ben újjászerveződő Magyar Karitász *Frank Miklós* irányítása alatt egy éven belül bekapcsolódott a nemzetközi szervezetek működésébe, tagja lett a római Nemzetközi Karitásznak, valamint a brüsszeli Caritas Europa-nak is ■

Meghalt Kína utolsó, a pápa által kinevezett püspöke

Egy pekingi kórházban 92 éves korában elhunyt *Thuan In-Min* püspök. Ő volt a katolikus egyház utolsó főpapja, akit még a szentatya nevezett ki. A kommunista hatalomátvétel óta nincs hivatalos kapcsolat a Vatikán és Peking között. A kínai hatóságok – a békepapi mozgalomhoz hasonlóan – *„hazafias"* egyházat létesítettek, amelynek vezetése Peking befolyása alatt áll. A most elhunyt püspöknek azonban hosszú élete során sikerült viszonylag jó kapcsolatot kialakítani az *„állami"* egyházzal is, ami azonban nem jelentette azt, hogy egyetlen alkalommal is engedélyezték volna látogatását Rómába. Utoljára II. János Pál pápa 1998-ban az ázsiai püspökök szinódusára is meghívta Thuan In-Mintet, de kiutazási kérelmét elutasították. A katolikus főpapok jogfolytonosságát a helyszínen Thuan In-Min tartotta fenn, mert – dacolva a megtorlással – titokban újabb püspököket szentelt fel.

MGY

Olvasói levél

A legutóbbi Életünkben találtam Frank Miklós atya közleményét arról, hogy a Szentatya eddig 280 személyt kanonizált. A zürichi hívek kérdezték, hogy ezek közül mennyi a magyar?

Egyet biztosan tudunk, br. Apor Vilmos boldoggá avatását. Apor Vilmos nekem Gyulán plébánosom volt, részt vettem püspökké szentelésén is, mint biciklis cserkész kísértem őt és Serédi prímást a templom ajtóig. Végül Apor püspök úr szeretettel meghívta a régi gyulai ismerősöket, barátokat.

A kassai vértanukkal kapcsolatban lenne egy humoros eset: „A kísérő Haász püspök urat az Aranykereszt patikában szállásolták el, a plébánia tele volt. Kaptak egy vacsorának szánt uzsonnát, sonkás kenyeret, de éhesek maradtak. Apor át telefonált gróf Almásy Denise-nek, lenne-é valami ennivaló, mert éhesek maradtak. Átautóztak s a kedves fogadtatás bőséges vacsorával végződött.

Már megírtam gyulai püspök úrnak, hogy Haynau egy magyar püspököt akart kivégeztetni, a románok pedig egyet ki is végeztek (Nagyváradi egyházmegyés volt.)

Erkel Lajos, Zürich

Mi dolgunk a világon? Küzdeni,
És tápot adni lelki vágyainknak.
Ember vagyunk, a föld s az ég fia,
Lelkünk a szárny, mely ég felé viszen...

Vörösmarty

MAGYARNYELVŰ SZENTMISEK

Kedves olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmi sék helye és ideje után.

ANGLIA

London: Rev. Mgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, Tel./Fax: +44-(0)20-8992 2054

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Telefon: 0043/1/526 49 72

Pázmánium, Rector Veres Árpád, Szentmise: minden Szombat este 18.00,A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Telefon: 0043-1-317-36-56,

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB,
Telefon: 0043/ 33/527 108

Grác: Szentmise minden vasárnap d.e. 10 órakor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kircheben, Schönau Gürtel 41, Ugri Mihály gondnok, Tel.:0043/316/68 35 08;

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Senefelder Str.6., A-4020 Linz, Telefon.:0043/732/342-568

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, rue de1 Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL/T el./fax: 0032/2/64 85 336,

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, Telefon: 0032/ 4/223 39 10

DÁNIA: P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenosgade 4, DK-1616 Köbenhavn,
Telefon: 0045/31/2185 88

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Mgr.Dr .Ruzsik Vilmos CM, Mgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.Fax: 0033/1/42086170

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Tel.:0033/7/850 16 36

NORVÉGIA: P. Teres Gusztáv SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo, Tel./fax.: 0047/22744 124

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma, Tel.; 0039/06/684-261

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm Katholische Ungarn-Mission, Winterthurer Str. 135,
CH-8057 Zürich, Telefon: 0041/1/362 33 03

Bern: Röm. Kath. Ungarn-Mission, Rainmattstr. 18, CH-3001 Bern,
Telefon: 0041/31/381 61 42

Genf: Ft. Mátyás Imre, Minden hó 1. és 3-ik vasárnapján, Telefon: 00 41/21/64.78 678

Lausanne: Ft. Mátyás Imre, Szentmise minden hó 2.ll.4-ik vasárnap. Tel.: 00 41/21/6478 678

Fribourg: Ft. P. Dr.Mehrle Tamás OP, főlelkész, Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne).Telefon: 0041/26/32 26 097.k

Megjelent!

Billédi Ilona „Meseországba megyünk” verses, képes mesekönyve, 31 old., gazdagon illusztrálva Reiter Sarolta és Matlak Éva által. Ára: 20 DM. Megrendelhető: Hrivnyák Ilona, Kronenstr. 36, 76133 Karlsruhe.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon az **OTP Bank Budapest VIII. ker. Körzeti fiók: 11773085-07063558, t.a. 973080706355** számú kontójára, Fejős Otto névre. Évi előfizetés híveknek: 2000. Ft.; lelkészeknek öt intenciós testimónium a kiadóhivatal címére. Kérjük, a befizetésnél NEVÉT feltüntetni szíveskedjék, különben a kontón csak az összeg jelenik meg.

ÚJONNAN MEGJELENT!

DR. CSERHÁTI FERENC:
„Szívélyes lelkipásztori üdvözlettel”
Szent István Társulat
München – Budapest 2000,
színes borítóval, kartonált, 236 oldal.
Ára: 15,- DM.

A könyv kapható Münchenben a **Magyar Katolikus Misszión**, Oberföhringer Straße 40., illetve Magyarországon a **Szent István Társulat boltjaiban**, Budapesten: Kossuth L. u. 1.

HIRDETÉSEK

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévízvagy Budapestre. München. **Telefon fax: (**D) +89/69 99 85 , 67 05 618 ill. 0172/84 25 288. **(H) 0036-1-341 59 55.**

Párizsban élő gyűjtő keres XIX. és XX. századi magyar festményeket, saját gyűjteménye gyarapítására. Paál, Munkácsy, Czóbel, Tihanyi, Ripp-Rónai, Kassák képek érdekelnének elsősorban, de más kvalitásos munkák is szóba jöhetnek. Telefon: (F) 0033/66/05 57 503.

Siófok: a víztől 12 km-re, 2700 m² területen, 80 m² felújított, kemencés, összkomfortos paraszt ház melléképülettel eladó. A háztól 600 m-re gyógyfürdő és termálfürdő. Irányár: 49.000 DM. Telefon/fax: (H) +36-85-352-259; mobil: (+36-30-295-3373).

Budapesten, az Andrássy úton, az Operánál felújított, csendes, másfélszobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 89/937-888.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertes villában újonnan kialakított kétszobás ill. másfélszobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben, Tel.: 00-36 12 02 30 25.

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztólház. Telefon: D-0049-07034-62580.

Belbudán zöldövezeti kétszoba-hallos lakás rövid vagy hosszabb távra jutányosan kiadó. Telefon: (H) +36/12 02 30 25 v. 0036 96 83 047

Fényképes társközvetítés magyarországiak, erdélyiek és a világ más országaiban élők számára. H-1074 Budapest, Csengery u. 23. Tel./ Fax: (H) +36-(30)24 28 960, (20) 92 66 466 ill. www.elender.hu/~infotars/.

A Balaton északi partján, (Ábrahámhegy) - szép ház nagy kerttel eladó. Érdeklődni: Telefon (D) + 49-3303-40 21 47, e-mail: k.van-suntum@t-online.de

FŐNYED, 3.3 km-re az E 71-es úttól, természetvédelmi terület határában, Hévíz, Zalakaros- és Keszthely-től 15-25 km távolságra fekvő telkek eladók: (1.750m²-20.550 m²). Érdeklődni: Telefon: (D) 07131/897397, fax: 07131/897398. A helyszínen víz, gáz, áram és telefon rögtön beköthető.

Pilis községben 1287 m² parkosított telken, két öt-éves ház (össz. 210 m²) eladó! Áron alul 128 ezer DM-ért, igényesebb két generációnak, vagy befektetőnek alkalmas. Érdeklődni: ☎: (D) 0681/584-92-69.

BUDAPESTEN Kiadó: Egy + két félszobás lakás, 58m², szép kertes házban. Telefon: (H)/1) 364-34-64.

Erdélyi, otthonápoló kiképzéssel rendelkező, németül, angolul, románul beszélő, 55 éves magyar nő szívesen vállalna gyermekek, felnőttek gondozását Németországban. Telefon. +40(67)317-272; E-mail: magdakocsis@yahoo.com

HELIOS PANZIÓ
1121 Budapest, Lidérc u. 5/a.
☎/fax: 0036 / 1 / 246-46-58
☎/fax: 0036 / 1 / 246-26-45
A családias panzió a dél Budai hegyek lankás lejtőjén fekszik 15 percre a város központtól. Kérésre gyógykezelés, termálfürdő szervezését vállaljuk.
www.heliospanzio.hu

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ VIDEOKAZETTÁK:
(Dr. Szabó József összeállításából)

	DM
Márton, Krisztus Katonája: Szent Márton püspök élete. 30 perc, VHS-PAL	25,—
Apor Vilmos élete: 30 perces film, megjelent Apor Vilmos boldoggáavatása alkalmából magyarul, VHS-PAL	25,—
Teréz – egy közülünk: 35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulója. VHS-PAL	25,—
Árpádházi Szent Erzsébet élete magyarul vagy németül,40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes: 50 perces film VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások: Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal; 90 perc, VHS-PAL	30,—
KAZETTÁK:	
Lourdes és az evangélium, válogatások. Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc .	10,—
Lourdes-i üzenet – elmélkedések dr. Szabó József összeállítása	10,—
KÖNYV:	
Lourdes-Bernadett nyomdokain (kb. 140 színes képpel)	25,—

Megrendelhető:
Ungarische Katholische Delegatur
Redaktion Életünk
Landwehrstr. 66, D-80336 München

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családias panziónkban, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

Komáromban termál fürdőház közel, összkomfortos, 3-szintes (3x130 m²) 95-ben épült családi ház berendezéssel, bútorozottan, 800 m² parkosított telekkel (fenyő tuja), gyümölcsös, 30 m²-es melléképülettel 20 millió Ft-ért eladó! Érdeklődni: Telefonon (H) +36/3434 2245

Hazatelepülők figyelem!
Borsod megyében, **Miskolcon** déli fekvésű telken, 2 db. összkomf. családi ház (80/60m²)eladó! Központi fűtés + cserépkályha (gáz, víz). Irányár: 8 mill. Ft. (:(D)0049/89-533 477 vagy . mobil:(H) 20-357 26 92

TÁLLYA-TOKAJ HEGYALJA. 840 m² szőlő és gyümölcsös, valamint 54 m2-es (szoba, konyha, speiz) ház eladó, szép környezet, és kilátás. Továbbá: **CSÁKÁNY,** a Balatontól 18 km, Zalakaros 12 km, 1 km a 7-es főútvonaltól, 8200 m² telek, valamint ajándékként adom egy 160m2-es, félkész, rajta lévő családi házat. Érdeklődni: Telefon: (München) 089/533477-este hat óra után, valamint mobil: (H) 20 357 26 92

Férjhez adnám intelligens, vidám, csinos laborasszisztens barátnőmet, 60 évkörüli, anyagilag rendezett, értelmiségi, Dél-németországban élő úriemberhez. Fényképes válaszokat **"Szent Anna tó"** jeligére a kiadóba.

Balatonberényben ikernyaraló mindkét oldala – egyenként is – eladó. 2 x 44 m² alapterületű +15 m² terasz+44m² tetőtérbeépítés, 1 nappali, 3 szoba, konyha, 1 fürdősz., 2 WC, kamra berendezéssel együtt. Irányár: DM 145.000,-. Tel.: 0036/74/476 760.)

Villanyszerelési munkálatokat vállalok Stuttgart környékén, ház, szatellit, stb. Telefon: (D) 07022-65219; Mobil: 0172-7526058.

Dél-Magyarországon, dunaparti-1356 m² -es telken, teljesen felújított ház, 2 szoba konyha, előszoba, tornác, közp.-gázfűtés (+ cserépkályha), kábel-TV, telefon stb. A telken gyümölcsfák, konyhakert + kis lakhatóvá alakított faház. Irányár 10 mill. Ft. Érdeklődni: (H) mobil-0620-9215173 vagy (D) 0049-089 /60 115 72.

Két Budapesti hölgy, többéves gyakorlattal, házvezetői állást keres, szeptembertől. Telefon: (H) +36-1-332-3205 vagy -285-5547 este.

HÚSVÉT

Nagypénteken délután sötét felhők szálltak,
a Golgota hegytetőn a keresztek álltak.
Két lator közt függött, Jézus a kereszten, [jen.
hogy az emberiség bűneiért, ottan megszenved-

Ártatlanul vállalt kereszthalált értünk,
pedig bűneinkért nekünk kellett volna halált elszenvednünk]

Jézus halálával adott példát a Hű szeretetnek
hogy legyen fogalma a szeretetről, majdan

A holtan függő Jézust néhányan nevették,
hogy örökre meghalt, tévesen azt hitték.
De amikor harmadnap jött a Húsvét napja,
Jézus életre kelt a rideg barlangba!

Jézus ottan örökre legyőzte a halállt,
és a világ felismerte az igazi Isten Fiát.
Így jöttek rá, hogy Jézus ég és föld királya,
Aki ismét eljön majd, a földi világra.

Chicago 1998

Fábián Tibor

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

„TÉTÉNY”Ungarische Spezialitäten
Kreitmayrstr. 26 – 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

		DM
Szürkebarát		*7,80*
Tokaji Hárslevelű		*8,60*
Chardonnay		*6,90*
Villányi Rosé, Kékoportó		*8,80*
Villányi Kékfrankos		*10,50*
Hajosi Cabernet		*15,50*
Villányi Couvee		*18,50*
Egri Bikavér		*8,60*
Tokaji Szamorodni		*12,50*
Tokaji Asszú 3 puttonyos		*20,—*
Tokaji Asszú 4 puttonyos		*23,—*
Unikum		*29,—*
Cserésznyepálinka	*1 liter*	*31,—*
Barackpálinka	*1 liter*	*31,—*
Tarhonya, kocka, cérnatészta	*1 kg*	*7,—*
Májas-, véres hurka, disznósajt		*15,—*
Tokaszalonna		*15,—*
Házi kolbász		*17,—*
Száraz kolbász	*1 kg*	*25,—*

É L E T Ü N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészség
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegatur)
Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészség
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

*

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 50,—

ELŐFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész,
oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 3,00 DM
Előfizetési ár egy évre DM 30,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.
Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk”.
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei. A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

Református istentisztelet Münchenben a hó. minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor, Reisinger Str. 11

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE !

Az Életünk előfizethető Münchenben a kiadónál! Előfizetési ár egy évre **50,- US $** (díj 35,-US $ + portó 15,- US $). Kérjük szíveskedjenek a fenti címre küldeni a csekket. **A lapot Münchenből postázzuk.**

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!
Olcsó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

	DM
Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű)	**7,—**
Jelige portóval	**7,—**
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	**10,—**
nagybetűs (kétsoros) sor	**20,—**
kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	**10 % kedvezmény**
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	**20 % kedvezmény**
Egy évi hirdetés esetén	**25 % kedvezmény.**

Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE !

Befizetéseket és átutalásokat postacsekkontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto:Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG nem felel!